

Návrh projektů rozvoje a zvýšení atraktivity zámku Strážnice

Bc. Ivana Dekarová

Diplomová práce
2016

 Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
akademický rok: 2015/2016

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Ivana Dekařová**
Osobní číslo: **M14347**
Studijní program: **N6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná správa a regionální rozvoj**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Návrh projektů rozvoje a zvýšení atraktivity zámku Strážnice**

Zásady pro vypracování:

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Charakterizujte význam kultury a kulturních památek ve vazbě na udržitelný rozvoj území.
- Představte nástroje pro rozvoj a zvyšování atraktivity kulturních památek v České republice.

II. Praktická část

- Zhodnoťte vývoj, současný stav a problémy zámku Strážnice.
- Představte názory vybraných aktérů týkající se možnosti zvyšování atraktivity zámku Strážnice.
- Navrhněte projekty dalšího zvyšování atraktivity a rozvoje zámku Strážnice.

Závěr

Rozsah diplomové práce: cca 70
Rozsah příloh:
Forma zpracování diplomové práce: tištěná/elektronická

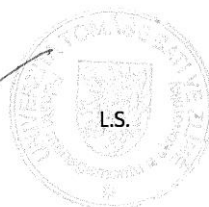
Seznam odborné literatury:

HRABALOVÁ, Simona. Teorie a praxe rozvoje měst a obcí. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2004, 93 s. ISBN 978-80-210-3356-8.
MACHÁČEK, Jaroslav. Ekonomické souvislosti využívání kulturně historických lokalit. 1. vyd. Praha: Oeconomica, 2004, 121 s. ISBN 978-80-245-0756-0.
SMITH, Laurajane, Emma WATERTON and Steve WATSON. The Cultural Moment in Tourism. 1st ed. New York: Routledge, 2012, 295 p. ISBN 978-0-415-61115-2.
STAIFF, Russell. Heritage and Tourism: Place, Encounter, Engagement. 1st ed. New York: Routledge, 2013, 302 p. ISBN 978-0-415-53265-5.

Vedoucí diplomové práce: **Mgr. Jiří Novosák, Ph.D.**
Ústav regionálního rozvoje, veřejné správy a práva
Datum zadání diplomové práce: **15. února 2016**
Termín odevzdání diplomové práce: **18. dubna 2016**

Ve Zlíně dne 15. února 2016

doc. RNDr. PhDr. Oldřich Hájek, Ph.D.
děkan

Mgr. Jiří Novosák, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

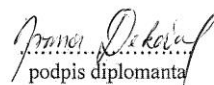
Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užit své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s přípuštění-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného příměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

1. že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
2. že odevzdaná verze diplomové/bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 11. 4. 2016

podpis diplomanta

ABSTRAKT

V této diplomové práci se autorka zabývá tématem rozvoje regionů v oblasti kultury a kulturních památek. Konkrétně se zaměřuje na zámek Strážnice, kdy řeší možnosti pro zvýšení jeho atraktivity a tedy budoucí rozvoj. První část práce je zaměřena teoreticky, kde je vysvětlen význam kultury a kulturních památek ve vazbě na udržitelný rozvoj území, obsahuje také výklad obecných pojmů a představuje nástroje pro rozvoj kulturních památek v České republice. Druhá část se prakticky zaměřuje na zámek Strážnice, a sice jeho vývoj, stávající stav a také současnou problematiku. Poznatky jsou shrnuty ve SWOT analýze. Dále je zde aplikována metoda Porterovy analýzy pěti sil a dotazníkové šetření, pomocí kterého jsou v závěru práce vypracovány návrhy projektů pro budoucí rozvoj zámku Strážnice.

Klíčová slova: rozvoj regionu, význam kultury, kulturní památky, udržitelný rozvoj území, zámek Strážnice, SWOT analýza, Porterova metoda pěti sil, dotazníkové šetření, projekty.

ABSTRACT

In this thesis the author follow up the issue of the regional development in the field of culture and cultural heritage. It specifically focuses on the chateau Strážnice to discuss the possibilities for increasing its attractiveness and therefore the future development. The first part of the thesis is a theoretical part where the importance of the culture and the cultural heritage in relation to the sustainable development of the territory is explained. In this part the explanation of general concepts is contained. There are also presented tools for the development of cultural monuments in the Czech Republic. The second part focuses on the practical side of the thesis, particularly chateu Strážnice - namely its evolution current state and current issues. The findings are summarized in the SWOT analysis. As the last there are applied a method of Porter Five Forces Analysis and questionnaire surveys. According to these surveys the proposals of the future development of the chateau Strážnice are developed in the conclusion.

Keywords: development of the region , the importance of culture , heritage and sustainable development of the territory , lock Strážnice , SWOT analysis , Porter's five forces method, questionnaire, projects.

Poděkování

Děkuji především vedoucímu mé diplomové práce, panu **Mgr. Jiřímu Novosákovi, Ph.D.**, za cenné rady a připomínky, za poskytnutí odborného vedení a konzultací při vytváření jak této tak i dřívější, bakalářské práce. Také děkuji svým **spolupracovníkům** na zámku ve Strážnici, kteří mi pomáhali v realizaci této práce a mé rodině a blízkým za podporu v průběhu mých studií a jejich láskyplného vedení na mé životní cestě. A děkuji Jakobovi.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	9
CÍLE A POUŽITÉ METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE	10
METODIKA VÝZKUMU	11
TEORETICKO-PRAKTICKÁ PŘÍPRAVA	12
VÝZKUMNÉ PROBLÉMY	12
CHARAKTERISTIKA VÝZKUMNÉHO SOUBORU	13
POUŽITÁ METODA.....	13
ORGANIZACE VÝZKUMU.....	13
I TEORETICKÁ ČÁST	15
1 VÝZNAM KULTURY A KULTURNÍCH PAMÁTEK V ROZVOJI REGIONU	16
1.1 VAZBA KULTURY A UDRŽITELNÉHO ROZVOJE	18
1.1.1 Kultura – pohon udržitelného rozvoje.....	18
1.1.2 Kultura – umožňovatel udržitelného rozvoje	19
1.1.3 Využití potenciálu kultury po roce 2015	19
1.2 SOCIOEKONOMICKÉ DOPADY KULTURY NA UDRŽITELNÝ ROZVOJ	19
1.2.1 Identita území	20
1.2.2 Diferenciace a jedinečnost.....	20
1.2.3 Vztah k cestovnímu ruchu.....	21
1.2.4 Zachování kulturního dědictví	21
1.3 MÍSTNÍ AGENDA 21	22
1.3.1 Místní agenda 21 v České republice	23
2 NÁSTROJE ROZVOJE A ZVYŠOVÁNÍ ATRAKTIVITY KULTURNÍCH PAMÁTEK	24
2.1 FINANČNÍ NÁSTROJE.....	24
2.2 LEGISLATIVNÍ NÁSTROJE	26
2.3 INSTITUCIONÁLNÍ A METODICKÉ NÁSTROJE.....	27
2.3.1 Nástroje spolupráce	29
II PRAKTICKÁ ČÁST	32
3 ANALÝZA VNITŘNÍHO A VNĚJŠÍHO PROSTŘEDÍ ZÁMKU STRÁŽNICE	33
3.1 ZÁMEK STRÁŽNICE – HISTORIE, ZÁKLADNÍ ÚDAJE, CHARAKTERISTIKA OBJEKTU	33
3.1.1 Historie zámku Strážnice	34
3.1.2 Základní údaje	36
3.1.3 Charakteristika objektu	38

3.2	ZÁMEK STRÁŽNICE – EKONOMICKÉ CHARAKTERISTIKY	42
3.3	ZÁMEK STRÁŽNICE – HODNOCENÍ PROJEKTŮ	46
3.4	ŠIRŠÍ VZTAHY K MĚSTU A REGIONU STRÁŽNICKA	49
4	ZHODNOCENÍ PROBLÉMŮ A PŘÍLEŽITOSTÍ ROZVOJE ZÁMKU STRÁŽNICE.....	52
4.1	SWOT ANALÝZA.....	52
4.2	PORTEROVA ANALÝZA PĚTI SIL.....	53
4.2.1	Vliv návštěvníků zámku.....	54
4.2.2	Vliv organizací pořádající akce a organizující kulturní život a cestovní ruch (spolupracující organizace)	55
4.2.3	Hrozba substitutů u návštěvníků	55
4.2.4	Hrozba vstupu nových konkurentů.....	55
4.3	POHLED PRACOVNÍKŮ.....	56
4.4	POHLED NÁVŠTĚVNÍKŮ.....	56
5	SYNTÉZA POZNATKŮ ANALÝZY A VÝCHODISKA PRO NÁVRH PROJEKTŮ	57
5.1	PROFIL NÁVŠTĚVNÍKŮ	57
5.2	NAVŠTÍVENÁ MÍSTA A MOTIVY NÁVŠTĚVY	59
5.3	SPOKOJENOST NÁVŠTĚVNÍKŮ S NABÍDKOU, CENOVÁ POLITIKA	62
5.4	SPOKOJENOST ZAMĚSTNANCŮ	65
6	NÁVRH PROJEKTŮ.....	68
6.1	PRIORITY A CÍLE STRATEGICKÉ VIZE	68
6.2	OPATŘENÍ A AKTIVITY PROJEKTU	69
	ZÁVĚR	77
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	78
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	82
	SEZNAM OBRÁZKŮ	84
	SEZNAM TABULEK.....	86
	SEZNAM PŘÍLOH.....	87

ÚVOD

„Kultura je to, co udělalo, že člověk je něčím jiným než náhodným úkazem v přírodě.“

André Malraux

Existence této diplomové práce má souvislost s předchozí, bakalářskou prací autorky, Strategie rozvoje cestovního ruchu v mikroregionu Strážnicko. Zde byl okrajově zmíněn zámek Strážnice, který je jedinou historickou památkou této hodnoty v mikroregionu a který nevyužívá svého postavení dostatečně. Podobných památek a kulturních míst je v České republice mnoho a zdaleka ne všechny jsou užívány plnohodnotně. Za toto odpovídající doložený důvod necitlivé péče komunistického režimu není jedinou chybou. Ve výše uvedeném citátu se můžeme dočíst, že právě kultura a s tím související kulturní památky jsou důvodem, že je člověk něco víc. Je nutné vztah k památkám a historii udržovat a podporovat neboť to není vlastnost vrozená, ale získaná vývojem v průběhu života. V dnešní době zájem lidí spíše upadá, vyvyšují jiné zájmy a aktivity. Nebo si jen zkrátka neváží toho, co mají k dispozici a nepracují s tím na vhodné úrovni. Což je případ i zámku ve Strážnici.

Dané téma má také souvislost s několikaletou zkušeností zaměstnání autorky na zámku Strážnice a obeznámení se s jeho problematikou. Když přišel nápad napsat práci ve spolupráci s Národním ústavem lidové kultury, který zámek Strážnice spravuje a možnost, že navrhované projekty k dalšímu rozvoji a zvýšení atraktivity budou i zrealizovány, nebylo nad čím váhat. Právě turistické aktivity jsou považovány za nejdůležitější složku rozvoje regionů a jsou hlavní prioritou strategií a koncepcí. Pro tuto práci byl stěžejní dotazníkový průzkum, který byl uskutečněn v návštěvnické sezóně 2015 a na základě něhož vznikly návrhy pro zvýšení atraktivity zámku za pomoci zaměstnanců zámku a jeho návštěvníků. Návrhová část je tedy ušita na míru plnohodnotnému rozvoji. Mimo jiné se práce zabývá teoretickými východisky vztahu kultury s udržitelným rozvojem a také dopady na kultury na rozvoj regionů.

CÍLE A POUŽITÉ METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Tato diplomová práce má za primární cíl vytvořit návrhy projektů pro rozvoj a zvýšení atraktivity zámku Strážnice, které budou reálně použity vedením Národního ústavu lidové kultury, jenž má na starosti správu zámku. Na zámku jsem několik let pracovala a tak má tato práce souvisí i s osobním zájmem. Prvotním úkolem je prostudovat situaci na zámku Strážnice se zaměřením na rozvoj místní kultury a cestovního ruchu. Postupným zpracováním výše stanoveného cíle, se odkrývá několik dalších podcílů. Můžeme k nim zařadit analýzu vybraného zámku, charakteristiku kultury a kulturních památek a jejich vliv na rozvoj území a v neposlední řadě je to na základě zjištěného stanovit doporučení dalšího rozvoje.

Při pilotáži, kdy se získávají předběžné informace o dané problematice, jsem studovala z možných dostupných informačních zdrojů a podle Hendla (2008, s. 35) je nejpodstatnější zvolit pouze téma se základními výzkumnými otázkami. Vzhledem k tomu, že ty můžeme dále rozšiřovat a upravovat, nemáme tedy příliš úzce stanoveno, co bude našim cílem. Je to mnohem lépe přizpůsobitelné výzkumníkovi. Proto jsem si jako základ stanovila tyto otázky: Proč se zámek Strážnice potýká s nízkou návštěvností v porovnání s Muzeem vesnice jihovýchodní Moravy? Z jakého důvodu se zámek dále nerozvíjí směrem ke konkurenceschopné atraktivitě? Jaké typy problémů ovlivňují rozvoj zámku? Na základě toho vznikly tyto pracovní poznatky:

1. Zámek Strážnice se potýká s nízkou návštěvností s porovnáním s Muzeem vesnice jihovýchodní Moravy.
2. Zámek Strážnice se nerozvíjí směrem ke konkurenceschopné atraktivitě.
3. Další rozvoj zámku Strážnice ovlivňují určité typy problémů.

Dílním cílem této práce je seznámení se s problematikou kultury, objasněním základních pojmů a uvedení do celé teorie této oblasti. Proto není dopředu odkázána pouze k pozornosti odborného publika, ale i širší veřejnosti, laikům nebo například vedení zmíněného zámku, kterému tato práce může být nápomocna ve tvorbě strategických plánů do budoucna.

V následující části práci je popsána metodika výzkumu, zdůrazněny podstatné charakteristiky zaměření, objasnění přesné metodiky tedy popis výzkumného nástroje. Také je vysvětlena organizace a statistické zpracování získaných dat.

Metodika výzkumu

Hlavní problematiku obsahuje praktická část diplomové práce, která následuje po teoretickém uvedení do problematiky. Na obě části pak navazuje vyhodnocení a doporučení autorky.

V první fázi, kdy je nejdůležitější stanovit oblast problému, kterým se práce bude zabírat, byla uskutečněna tzv. předběžná teoretická analýza. Jde o získání co největšího množství informací k seznámení se s danou problematikou. Základním zdrojem je studium příslušné odborné literatury, internetu a informační databáze, na základě konzultací s odborníky apod. Dále byly stanoveny definice, kterými se práce zabývá. V části předvýzkum se zabýváme menším vzorkem osob (zaměření na návštěvníky zámku v mých průvodcovských skupinách) a vše se pak aplikuje ve vlastním výzkumu pro danou práci. Jak je tedy uvedeno, byly použity hlavně metody sběru dat, jejich třídění, analyzování a závěrečná syntéza. (Dekařová, 2015, s. 19)

Sběr dat – dotazování pomocí dotazníkového šetření a rozhovoru. V případě dotazníkového šetření se jedná o kvantitativní sběr dat. Naopak rozhovor je kvalitativním sběrem dat. Rozhovor lze dělit na:

- Nestrukturovaný – je založen na přirozené komunikaci tazatele a respondenta
- Polostrukturovaný – tazatel využívá předem připravené otázky, na které zjišťuje odpovědi
- Strukturovaný (řízený) – jsou dodržovány přesně stanovené postupy, jako znění otázek a jejich pořadí. (Kozel, Mynářová a Svobodová, 2011, s. 186)

SWOT analýza – je velmi významným nástrojem pro tvorbu strategie. Je složena ze dvou analýz a to příležitostí a rizik a analýzy slabých a silných stránek. Tedy vnitřní a vnější faktory.

Porterova analýza pěti sil - odhaluje síly, které společně formují konkurenceschopnost organizace, což dává možnost definovat postavení organizace na trhu skrze popis vnějších činitelů.

Teoreticko-praktická příprava

Pro první část této práce bylo velmi důležité nastudovat základní teoretické poznatky, tedy literaturu. Čerpala jsem především z děl tuzemských autorů a při práci jsem měla k dispozici tištěné i elektronické zdroje. Z těchto odborných materiálů jsem v první části charakterizovala kulturu, kulturní památky, uvedla nejpodstatnější pojmy a jejich objasnění a krátce také objasnila význam na udržitelný rozvoj. Další část mé práce se věnovala již nástrojům rozvoje kulturních památek v České republice. (Dekařová, 2015, s. 20)

Nejdůležitější fáze práce je sepsána díky dokumentům týkajících se zámku Strážnic. Především se jednalo o historická fakta, ale i současné Výroční zprávy z funkce NÚLK, který spravuje i zámek. Na základě poznatků byla vypracována tzv. SWOT analýza, analýza která se věnuje silným a slabým stránkám, příležitostem a ohrožením v dané oblasti. Cílem SWOT analýzy je souhrnně popsat hlavní vnitřní a vnější faktory, které mají vliv na rozvoj zámku. Na základě SWOT analýzy byly v závěru práce vypracovány doporučení vhodná ke zlepšení situace.

Výzkumné problémy

Jako základní cíl diplomové práce byly stanoveny určité výzkumné problémy. Problémy, které jsou v této oblasti sledované, jako podstatné ke zpracování jsem na tomto místě převedla do následujících výzkumných otázek:

Výzkumná otázka číslo 1:

Proč se zámek Strážnice potýká s nízkou návštěvností v porovnání s Muzeem vesnice jiho-východní Moravy?

Výzkumná otázka číslo 2:

Z jakého důvodu se zámek dále nerozvíjí směrem ke konkurenceschopné atraktivitě?

Výzkumná otázka číslo 3:

Jaké typy problémů ovlivňují rozvoj zámku?

Charakteristika výzkumného souboru

Podle Hendla (2008, s. 40) má být výběr co nejvíce reprezentativní. Aby tento výběr dobře reprezentoval, je několik způsobů výběru (prostý náhodný, skupinový, stratifikovaný, kontrolovaný, vícenásobný, záměrný, mechanický a spárováný). Každý si volí podle zaměření výzkumu, všeobecně platí, že čím větší výběr, tím blíže vlastnostem základního souboru. Někdy je možné potřebný rozsah odhadnout výpočtem. Pak záleží na variabilitě (rozptýlení) dat v základním souboru. Pro tuto práci jsou výzkumným souborem všichni stálí zaměstnanci NÚLK a také návštěvníci zámku Strážnice. Obě skupiny byly průměrovány, u návštěvníků to je počet lidí, kteří ochotně dotazník vyplnili, a byly na mé prohlídce. Jedná se o zhruba 150 osob. Není nutné používat výpočty.

Použitá metoda

Byla použita metoda převážně analýzy informačních zdrojů. Pro práci byly použity sekundární prameny, tedy takové, které byly zveřejněny.

Pro dosažení stanovených cílů jsou použity empirické metody jako dotazování a pozorování. Tyto proběhly na zámku v sezóně 2015 osobně, neboť na zámku figuruji v pozici průvodkyně. Další metody budou teoretické, analýza a syntéza. Pro sběr dat jsou použity metody analýzy dokumentů a dotazníkového šetření. Především jsou využity archivní data, virtuální data z webových stránek obce a veřejných dokumentů. Dotazník neboli strukturovaný rozhovor probíhal v písemné formě pro zjištění názorů návštěvníků zámku, ale také zaměstnanců. Následně byly výsledky zpracovány v programu Survio a vlastním zpracováním byly data vyhodnocena v grafech a tabulkách. SWOT analýza zjišťuje silné stránky a příležitosti, kterých by měl zámek využít, a slabé stránky a hrozby, kterým by se měl vyvarovat. K provedení této analýzy byly použity poznatky z předchozích částí.

Organizace výzkumu

Organizace probíhala na základě obecného přehledu průběhu práce zvolení tématu a oblasti výzkumu – stanovení problému a účelu práce – formulace základních otázek a hypotéz – sběr a analýza dat – formulace závěrů, v této části rozvedu do podrobností časový harmonogram zpracování. (Dekařová, 2015, s.21)

V měsících leden – únor 2016 probíhala teoretická příprava studiem metodologie knih: *Metody pedagogického výzkumu* (Chrásková, 2007). Příprava výzkumu probíhala od května 2015 a obnášela stanovení hlavních cílů práce, vhodné metodologické postupy apod. Především zde započal sběr dat, který trval až do konce září 2015 pomocí dotazníkového šetření u návštěvníků zámku a zaměstnanců. V únoru 2016 byl uskutečněn sběr dat pomocí dostupných zdrojů (webové stránky zaměřených organizací, literární zdroje a jiné závěrečných prací či odborné literatury). Od března 2016 následovalo zpracovávání získaných údajů, doplňování aktuálních dat a postupné zpracování.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 VÝZNAM KULTURY A KULTURNÍCH PAMÁTEK V ROZVOJI REGIONU

Kulturní památky jako cenný odkaz uměleckého a tvůrčího potenciálu, doklad společenského vývoje, tvoří neoddělitelnou součást hmotného prostředí i života. Komplexní péče o jejich zachování a optimální uplatnění v dnešním životě, je jedním z nejdůležitějších úkolů státu.

Soustava činností a opatření, která vede k uchování kulturních památek, je památkovou péčí. Důležité jsou i pojmy památky jako takové. Je to věc nebo myšlenka uchovávaná na paměť či upomínku někoho nebo něčeho. Zpravidla jsou tímto zkráceným názvem myšleny kulturní památky, jejichž zachování je společenským zájmem a které jsou předmětem památkové péče. Kulturní památka je objekt, který dokladuje vývoj společnosti a má takovou hodnotu a význam, jejíž uchování příštím generacím se stává celospolečenským zájmem. (Kadlec a Svoboda, 2007, s. 9)

Kultura je hlavně významným faktorem života občanské společnosti, který podstatnou měrou napomáhá její integraci jako celku. Přispívá k rozvoji intelektuální, emocionální i morální úrovně každého občana a plní v tomto smyslu výchovně vzdělávací funkci. Součástí aktivní ekonomické funkce kultury je, že nabízí pracovní příležitosti pro řadu občanů. Kultura plní i důležitou sociální funkci. Přispívá k sebeidentifikaci občanů jako svobodných individualit i k identifikaci občanů se společenstvím, v němž žijí, s obcí, regionem a státem. Tato role kultury má značný motivační efekt. Participace na kultuře vytváří smysluplnou náplň volného času a je tak mj. důležitým preventivním faktorem před narkomanií, gamblerstvím, kriminalitou a dalšími sociálně patologickými jevy, jimiž je ohrožena zejména mládež. Více o funkcích kultury v jednotlivých podkapitolách. (Ministerstvo kultury České republiky, ©2001)

V současnosti je kultura chápána jako struktura vazeb mezi společností a prostředím, které se navzájem ovlivňují. (Heřmanová 2009, s. 10). Patočka (2008, s. 40) kulturu chápe ve smyslu složitého společenského jevu či procesu, který se neustále vyvíjí, který je specifickým lidským výtvozem a který slouží k mnohostranné kultivaci jedinců a společnosti. Zdůrazňuje také hodnotu kultury jako prvku, který je předáván mezigeneračně a také, že kultura zajišťuje kromě kultivační funkce soudržnost společenství a regulaci sociálního života. Pojem kultura lze definovat ve dvou rovinách.

1. V širším kontextu se jedná o komplexní pojetí prostoru, který je nezbytným podkladem při formulování strategií jeho budoucí vývoje a rozvoje (Heřmanová 2009, s. 13),
2. V užším slova smyslu spojení s kulturními duchovními aktivitami a myšlenkovými útvary (Patočka 2008, s. 47).

Jak uvádí Heřmanová (2009, s. 17), můžeme ji chápat v podobě výtvorů lidské činnosti, v podobě sociokulturních regulativů (norem), idejí nebo institucí organizujících lidské chování. Jako kulturu označujeme vše, co vytvořilo lidstvo během svého vývoje, a to jak materiálně (hmotně), tak nehmotně (duchovní hodnoty). Ke hmotné kultuře řadíme všechny lidské výtvořiny, ať již jde o stavby (architektonické objekty, urbanistické soubory) nebo umělecká díla (literární, filmová, obrazová), případně předměty denní spotřeby (v průběhu staletí se významně měnily) nebo oděv (včetně krojů a uniforem). Nehmotnou (duchovní) kulturu tvoří souhrn výsledků lidské činnosti v umění, ve vědě, ve společenském životě včetně jazyka, písma, náboženství, hudebních či tanečních projevů, lidových zvyků a tradic.

Dělení funkcí kultury:

- a) Civilizační neboli socializační funkce: je to funkce, díky níž je člověk člověkem a společnost společností
- b) Poznávací funkce: poznávání světa a pravidel, jimiž se řídí
- c) Výchovná funkce: formování naší osobnosti kulturou
- d) Kompenzační funkce: kultura jako zábava – umění, sport
- e) Akumulativní funkce: kultura jako zásobárna poznatků – tradice, postupy, knihovny, muzea, vzdělávací systém apod. (Studijní svět, ©2016)

Kulturu také můžeme rozdělovat na „živou kulturu“ a kulturní dědictví, kdy rozlišujeme podle času. Žijící kultura představuje hmotné kultury produkované dnes a nehmotné postojí platí pro moderní společnosti. Kulturní dědictví je živící kultura z předchozího historického období. (Tubadji 2015, s. 690 – 699)

1.1 Vazba kultury a udržitelného rozvoje

Udržitelný rozvoj představuje jedno z předních moderních pojetí společnosti. Tradičně je definován jako druh rozvoje, který uspokojuje potřeby současné generace, aniž by byla ohrožena schopnost budoucích generací uspokojovat své potřeby. (Hájek 2011, s 83-94)

Kultura je považována za jeden z pilířů ke zvýšení udržitelného rozvoje. Tento názor byl uveden ve výsledném dokumentu summitu pro rozvojové cíle tisíciletí v roce 2010, což bylo deset let po zveřejnění Deklarace tisíciletí. Zdůraznil význam kultury pro rozvoj a její příspěvek pro dosažení rozvojových cílů tisíciletí. Dále je vybízeno k začleňování kultury do rozvojových politik a strategií. Kultura je brána jako pohon udržitelného rozvoje a také jako umožňovatel udržitelného rozvoje. K dalším pilířům patří ekonomický rozvoj, sociální spravedlnost a ekologická odpovědnost. (UNESCO, ©2015)

1.1.1 Kultura – pohon udržitelného rozvoje

V posledních deseti letech bylo dle statistik, ukazatelů a údajů v oblasti kultury prokázáno, že kultura může být mocným podnětem pro rozvoj s širokými sociálními, ekonomickými a environmentálními dopady. Zvláštní význam má i kultura pro ekonomiku a zmírnění chudoby. Kulturní dědictví, kulturní a tvůrčí odvětví, udržitelná kulturní turistika a kulturní infrastruktura mohou sloužit jako strategické nástroje pro generování příjmů, a to zejména v rozvojových zemích vzhledem k jejich často bohatému kulturnímu dědictví a značnou pracovní silou. Kulturní a tvůrčí odvětví představují jeden z nejrychleji se rozvíjejících odvětví v globální ekonomice. Tempo růstu činí 17,6% na Středním východě, 13,9% v Africe, 11,9% v Jižní Americe, 9,7% v Asii, 6,9% v Oceánii a 4,3% v Severní a Střední Americe. Nejsou to zcela zanedbatelná čísla. Zápornou stránkou rozvoje je, že podpora tohoto sektoru vyžaduje omezení kapitálových investic, zahrnuje nízké vstupní bariéry a může mít přímý dopad na zranitelné skupiny obyvatelstva včetně žen. Spojitost to má také z údajem o druhém nejrychleji se rozvíjejícím ekonomickým sektorem, kterým se stal cestovní ruch. Z toho je 40% světového příjmu z cestovního ruchu z kulturní turistiky, která se opírá o hmotné a nehmotné kulturní statky. V současné době mnoho měst používá kulturního dědictví a kulturních akcí, aby zlepšily svou image, stimulují tak rozvoj měst a lákají návštěvníky. (UNESCO, ©2015)

Vedle vývoje kultura zahrnuje také spoustu nepeněžních výhod jako větší sociální začleňování, odolnost, inovace, kreativitu a podnikavost pro jednotlivce i komunity a využívání místních znalostí, dovedností a zdrojů. Kulturní faktory ovlivňují životní styl, interakci s životním prostředím, ovlivňují individuální chování. Konkrétně má kultura podle projektů INTEREG prováděných OSN i sílu reagovat na genderové otázky, na zdraví, vzdělání a téma obživy. (UNESCO, ©2015)

1.1.2 Kultura – umožňovatel udržitelného rozvoje

Citlivé přístupy prokázaly, jak je konkrétně možné řešit pomocí hospodářských a lidských práv, rozměr chudoby a zároveň ve stejnou dobu poskytnout řešení složitých otázek rozvoje v inovacích a mnoha odvětvovém zaměření. Současná schopnost řešit rozvojové přístupy i podmínky vývoje pomocí kultury napomáhá více potřebám lidí. Pravděpodobně nejúčinnější, udržitelná a komplexní řešení, dle těchto výzkumů mají přinést právě rozvojové intervence týkající se kulturního kontextu místa a komunity. Navíc může být velmi usnadněn dialog mezi kulturami, což by předcházelo konfliktům a chránila lidská práva marginalizovaných skupin uvnitř národů. Takto chápaná kultura činí vývoj udržitelnějším. (UNESCO, ©2015)

1.1.3 Využití potenciálu kultury po roce 2015

Neúspěch dobře míněných rozvojových programů a mezery v dosažení rozvojových cílů tisíciletí odhalily nedostatečnost univerzálních politik a přístupů k rozvoji bez ohledu na kulturní kontext. Začlenění kultury do strategií udržitelného rozvoje a politiky posune inkluzivní přístup k rozvoji a poslouží jako silný sociálně ekonomický zdroj. Rostoucí zájem o kulturu se stane nedílnou součástí širších rozvojových debat na úrovních jednotlivých zemí. (UNESCO, ©2015)

1.2 Socioekonomické dopady kultury na udržitelný rozvoj

Podle koncepce kulturně založeného rozvoje (dle anglických slov culture based development dále jen CBD je kultura definována jako „vládnoucí skupina postojů, které patří kritickému množství obyvatel – typické pro většinu populace v dané lokalitě“. Hlavní požadavek koncepce je existence mechanismu, jehož prostřednictvím máme celkovou zásobu hmotných a nehmotných kulturních statků v lokalitě v určitý časový okamžik s potenciálem

uplatnit významný dopad na místní socioekonomický rozvoj. Tento potenciál kultury nazýváme kulturní kapitál (případně místní kulturní kapitál). Rozdíl v lokalitách pak tvoří socioekonomické nesrovnalosti. Kulturní kapitál pohání také kreativní kulturní kapitál v lokalitách. Za druhé ovlivňuje účinnost, s kterou je celý produktivní kapitál využíván místně současně s lidským kapitálem. Uvedená úvaha vede k identifikaci dvou důvodů dopadu kultury na místní rozvoj:

- role kultury jako faktor ovlivňující místně dostupný lidský kapitál
- vliv lidského kapitálu na produktivitu kapitálu v souvislosti s místním kulturním prostředím. (Tubadji 2015, s. 690 – 699)

Tyto teorie byly testovány empiricky, kdy je pro koncept CBD hlavní zjistit kvantifikaci kultury. Tedy do jaké míry definovaná kultura, může být považována za exogenní faktor hospodářského rozvoje. Dále je nutné nalézt ukazatele pro různé rozměry kulturního kapitálu (počet významných lokálních objektů kulturního dědictví apod.) Prakticky testování proběhlo v situaci kulturního dědictví Německa. (Tubadji 2015, s. 690 – 699)

1.2.1 Identita území

Ze sociálního hlediska se pojem kultury spojuje s hodnotami a symboly, jimiž lidé pochopili svět. Tímto způsobem kultura vytváří územní identitu jako klíčový prvek sociální soudržnosti. Takový územní rozvoj založený na sociální soudržnosti endogenní povahy, je plně v souladu s institucionálním rozměrem udržitelného rozvoje. Ve vazbě na tuto práci je jako symbol vnímán samotný zámek Strážnice, jako kulturní prostředí k pořádání akcí, místo ke vzdělávání či načerpání energie. (Tubadji 2015, s. 690 – 699)

Kulturní identita je sociální jednotka vývoje kulturně definované komunity a vývoj této komunity má většinou kořeny v konkrétních hodnotách a institucích. (UNESCO, ©2015)

1.2.2 Diferenciace a jedinečnost

Jak bylo již řečeno kultura má dopady na ekonomický rozměr udržitelného rozvoje. Proto může být chápána i jako faktor územní diference. Pojem územní diference je respektive územní nerovnost či disparita. Disparitou se má na mysli jakákoliv nerovnost, rozdílnost apod., kterou má smysl porovnávat ze sociálního, ekonomického nebo politického hlediska. Územní disparita je potom rozdíl či nepoměr různých jevů a procesů s jedno-

značnou územní specifikací. Pokud hovoříme o rozdílech z hlediska konkrétního území, můžeme použít označení územní diferenciaci. V regionu může tyto nerovnosti způsobovat aktivita lidí v oblasti, rozmístění přírodních podmínek apod. (Hučka, 2011, s. 4)

Jedinečnost území slouží pak jako konkurenční výhoda. Navíc s kulturními rysy ve strategiích územního rozvoje je stále důležitější. Očekává se, že kultura vytvoří jedinečnou územní identitu jako faktor rozvoje. A konečně i vlivný koncept kreativní třídy kultury je vnímán politicky jako důležitá součást tvořivosti a hlavní faktor hospodářské konkurenceschopnosti. Diferenciaci a jedinečnost místa (pro potřeby této práce a zámku Strážnice se jedná o jedinou kulturní historickou památku v mikroregionu) souvisí i s vývojem cestovního ruchu.

1.2.3 Vztah k cestovnímu ruchu

Identitu kulturní památce také dodávají turisté, kteří poptávají služby a produkt dané instituce. Již od poloviny devadesátých let 20. století je zaznamenán značný rozvoj celosvětového cestovního ruchu. I prognózy předpokládají, že tento trend bude nejenom pokračovat, ale i narůstat. Je patrné, že cestovní ruch je jedna z neklíčovějších rolí světové ekonomiky. Víme, že růst cestovního ruchu je ovlivňován několika vzájemně se podmiňujícími faktory:

- aktuálním ekonomickým vývojem
- následky globálního politického vývoje (hrozby terorismu)
- změny a trendy v trávení volného času
- rozvoj telekomunikačních a informačních technologií (mohou vést ke snížení objemu obchodních a služebních cest). (Tubadji 2015, s. 690 – 699)

Nejdynamičtější je kulturní turistika, pod níž si představme poznávání cizích kultur, zvyků, tradic a způsobu života. V širším pojetí na příkladu návštěvy lázní za účelem ozdravného pobytu, spojíme s kulturním programem, poznáváním památek a pamětihodností. Z tohoto širokého zaměření se vyčleňuje tzv. heritage tourism (památkový turismus) zaměřený na kulturní a historické dědictví. (Ministerstvo kultury České republiky, ©2001)

1.2.4 Zachování kulturního dědictví

Kulturní dědictví v souvislosti s kulturními památkami definujeme jako souhrn hmotných a nehmotných hodnot, výtvorů a vztahů, jež vznikly v minulosti, ale svým vznikem a vý-

znamem přispívají k vytváření kulturních a společenských hodnot v současnosti. V tomto pojetí kulturní dědictví zahrnuje také soubor hodnot, norem a vzorců. Kulturní dědictví regionu je navázáno na komunitu tento region obývající (Patočka 2008, s. 50).

1.3 Místní agenda 21

Místní agenda 21 (dále jen MA21) je dokument, který byl schválen na summitu Země v roce 1992 v Rio de Janeiro (spadající pod činnost OSN) a kde byl v 28. kapitole formulován požadavek na realizaci principů udržitelného rozvoje. V posledních dvaceti letech výrazně roste zájem obcí podílet se na MA21. Všeobecně se jedná o globální strategický a akční plán světového společenství, který stanovuje kroky směrem k udržitelnému rozvoji. (Hájek 2011, s. 83-94)

Zásadní roli v MA21 hraje místní veřejná správa. Bez její aktivní vůle nemůže místní Agenda 21 jako dlouhodobý koncepční proces vzniknout, ani dále fungovat. Veřejná správa - jak úředníci, tak především politici - má prostředky k vytváření prostoru a dobrých podmínek ke spolupráci, dialogu a vzájemné komunikaci. A měla by mít, bez ohledu na politickou orientaci, zájem takového prostředí vytvářet, neboť kvalita života a spokojenost občanů jsou jistě nadstranickými cíli, společnými napříč politickým spektrem. Veřejná správa sama však kvalitní místní Agendu 21 nezajistí. Protože jde o proces participativní, tedy účastenský, nezbytně k tomu potřebuje spolupráci s různými složkami místní společnosti – neziskovými organizacemi a spolky, podnikateli, provozovateli služeb, či třeba školskými zařízeními, zdravotnickými institucemi a řadou dalších subjektů, včetně široké neorganizované veřejnosti. (Místní agenda 21, ©2016)

Zásady MA 21 byly vypracovány v řadě dalších dokumentů včetně hodnotícího dokumentu připravovaného Mezinárodní radou pro místní iniciativy v oblasti životního prostředí. Ta v roce 1998 formulovala 5 základních cílů MA 21:

- rovnováha ekonomických, sociálních a ekologických zájmů;
- široký dialog různých skupin aktérů vytvořit společnou porozumění jejich zájmů;
- dlouhodobý charakter plnění, s ohledem na zásadu předběžné opatrnosti;
- globální charakter cílů
- udržitelné hospodaření se zdroji. (Místní agenda 21, ©2016)

1.3.1 Místní agenda 21 v České republice

Česká republika patří do skupiny zemí, které podepsaly Agendu 1 v roce 1992, nicméně proces implementace byl zahájen až o mnoho let později přes sporadické pilotní projekty v druhé polovině roku 1990. Ministerstvo životního prostředí představilo grantové schéma pro zahájení MA 21 pro nestátní a neziskové organizace ve spolupráci s obcemi. Kromě toho se MA 21 začlenila do národních strategických dokumentů týkajících se životního prostředí. Zájem o MA 21 se zvýšil zřízením pracovní skupiny ze strany poradce pro udržitelný rozvoj v roce 2004. Hlavním cílem této skupiny je rozvíjet MA 21 jako společný plánovací nástroj České republiky. Pracovní skupina pro místní Agendu 21 Rady vlády pro udržitelný rozvoj pracovala několik let na tvorbě sady kritérií – prvních standardech, měřících nastavení procesů směřujících k místnímu udržitelnému rozvoji ve veřejné správě.

Vedle věcného rámce, který má obcím, městům a krajům usnadnit orientaci a pomoci nastavit žádoucí procesy správy a řízení, představuje zmíněná sada kritérií také jeden z nástrojů umožňujících transparentní rozdělování dotací z veřejných zdrojů. Také byl v roce 2008 stanoven nový dotační program PHARE (revolvingový fond) pro proces implementace MA 21, ze kterého mohou čerpat obce a další spolupracující organizace. Zájem se odráží v rostoucím počtu oficiálně zařazených obcí do databáze MA 21, kdy v roce 2006 bylo uvedeno 40 obcí a v roce 2010 už 112 obcí. (Tubadji 2015, s. 690 – 703) Asi nejznámější dotační programem je Zdravé město - projekty přispívající ke vzniku či rozvoji veřejně prospěšných aktivit. (Ministerstvo financí České republiky. ©2016)

2 NÁSTROJE ROZVOJE A ZVYŠOVÁNÍ ATRAKTIVITY KULTURNÍCH PAMÁTEK

Mezi nástroje kulturní politiky obecně patří nástroje legislativní, ekonomické, institucionální a dále řídicí a metodické. Nástroje a cíle kulturní politiky ČR byly stanoveny usnesením vlády ČR č. 40 ze dne 10. ledna 2001. Z tohoto usnesení vyplývají následující nástroje. (Ministerstvo kultury České republiky, ©2001)

2.1 Finanční nástroje

Ekonomická podpora kultury státem je realizována nepřímo (daňovými úlevami, podporou ekonomické soběstačnosti neziskových subjektů) a přímo dotacemi ze státního rozpočtu; žádoucí je posílit fondové financování kulturních aktivit bez ingerence orgánů státní správy a rozpočtově zajistit rozhodování orgánů státní správy zejména o dotacích, jež mají povahu náhrady za nucené omezování vlastnických práv vlastníků kulturního dědictví ve smyslu článku 11 odstavce 4 Listiny základních práv a svobod. Detailně tyto nástroje popisuje Koncepce rozvoje kultury Zlínského kraje:

1. Nepřímé nástroje - daňová opatření, resp. úlevy

Současná legislativa v ČR umožňuje organizacím činným v oblasti kultury:

- specifickou daňovou úlevu u daně z příjmů (zákon č. 586/1992 Sb. ve znění pozdějších předpisů) – kulturní instituce může snížit daňový základ o zákonem stanovenou sumu. Podmínkou uplatnění této úlevy je, že organizace použije takto získané prostředky na krytí nákladů hlavní činnosti,
- osvobození od daně z nemovitostí (zákon č. 338/1992 Sb. ve znění pozdějších předpisů) u pozemků a staveb, které tvoří jeden funkční celek se stavbou sloužící muzeím, galeriím, knihovnám, státním archivům a se stavbou památkových objektů stanovených vyhláškou MF ČR,
- daň z přidané hodnoty (zákon č. 588/1992 Sb. ve znění pozdějších předpisů) má kulturní instituce povinnost odvádět pouze tehdy, jestliže její obrat za nejbližší nejvýše tři předcházející po sobě jdoucí kalendářní měsíce přesáhne zákonem stanovenou částku. Do obratu se zahrnují příjmy podléhající dani z příjmu, tedy příjmy z hospodářské činnosti,

- osvobození od daně dědické a darovací (zákon č. 375/1992 Sb. ve znění pozdějších předpisů) u bezúplatného nabytí majetku určeného na financování zařízení a humanitárních akcí v oblasti kultury, pokud je majetek nabyt právnickými osobami, které byly zřízeny k zabezpečování těchto úkolů a které mají sídlo na území ČR. (JVM RPIC, ©2005)

2. Přímé nástroje – státní dotace, fondové financování

Řadíme sem také prostředky získané od ziskových subjektů nebo prostředky získané ze zdrojů nezávislých na rozpočtovém procesu. Dále příjmy s vlastní činnosti kulturních institucí, nadace a nadační fondy, dary, sponzorské počiny, veřejné sbírky.

- Sponzoring – za dar obci k financování kultury si může právnická osoba odečíst 5% ze základu daně za dar v hodnotě alespoň 2. 000 Kč a fyzická osoba pak 10% ze základu daně za dar v hodnotě alespoň 1.000 Kč. (zákon č. 586/1992 Sb. ve znění pozdějších předpisů)
- Fondy – v ČR Státní fond kultury a Státní fond ČR pro podporu a rozvoj české kinematografie, které působí jako záruční kapitál pro oblast kultury.
- Nadace – v současnosti v ČR působí asi 300 nadací zaměřených na podporu projektů v oblasti kultury. Jedná se o účelové sdružení majetku pro dosažení obecně prospěšných cílů.
- Veřejné sbírky – jedná se o sbírky peněžní, pořádané veřejné a účelově určené na předem stanovené potřeby. (č. 117/2001 Sb. ve znění)
- Dotace – především se jedná o poskytování dotací a příspěvků na provoz příspěvkovým organizacím. (JVM RPIC, ©2005)

Konkrétní ekonomické nástroje

V roce 2003 byly poprvé čerpány prostředky z Fondu solidarity Evropské unie, a to ve výši 24 035,16 tis Kč. Fond solidarity obecně pomáhá regionům v členských i kandidátských státech postižených velkou přírodní, technickou či ekologickou katastrofou, zaměřuje se na poskytnutí okamžité finanční pomoci, nikoli dlouhodobých opatření a není prioritně zaměřen do oblasti kultury. Po vzájemné domluvě členských států v roce 1992 začlenila Evropská unie do svého programu i kulturní spolupráci. Základním pilířem kulturní politiky Evropské unie je článek 151 Maastrichtské smlouvy z roku 1992, který poprvé v historii EU

formuloval základní východiska a kritéria společné evropské politiky v oblasti kultury. Kulturní spolupráce, podložená příslušnými právními úpravami, se stala důležitým cílem EU ve smyslu sblížení občanů na evropském území. (JVM RPIC, ©2005)

2.2 Legislativní nástroje

V České republice je řada norem se vztahem ke kultuře. Jejich kompletní výpis převzatý ze stránek Ministerstva kultury v platném znění je přiložen v příloze I. – Členění předpisů a jiných správních aktů podle věcných hesel.

Nejpodstatnějším je Zákon České národní banky o Státním fondu kultury České republiky (č. 241/1992 Sb.)

Podle článku 2 odstavce 2 Listiny základních práv a svobod lze státní moc uplatňovat jen v případech a v mezích stanovených zákonem a to způsobem, který zákon stanoví, proto je nutno v právním řádu definovat veřejné služby státu v oblasti kultury jako zákonné zmocnění (a stanovení povinnosti) státu zabezpečovat kulturní služby jako služby veřejně prospěšné; žádoucí je nadále podporovat uplatnění odstavce 3 uvedeného článku tvorbou právních norem zejména pro neziskový sektor v kultuře. Základní smysl je co nejvíce zapojit občany a občanské iniciativy do kulturních aktivit. (Ministerstvo kultury ČR, 2015).

Vedle utváření legislativního prostředí je zcela zásadní činností institucí koncepční řízení a koordinace aktivit. Ve studii Státní kulturní politiky České republiky na období 2015–2020 s výhledem do roku 2025, jsou detailně popsány tyto koncepční nástroje rozvoje kultury:

- **Strategie udržitelného rozvoje.**
- **Strategie regionálního rozvoje České republiky.**
- **Strategie účinnější státní podpory kultury.**
- **Koncepce účinnější péče o tradiční lidovou kulturu.**
- **Programy rozvoje krajů a krajské kulturní koncepce.** (Ministerstvo kultury ČR, 2009).

2.3 Institucionální a metodické nástroje

Státní kulturní instituce a jejich systém zůstanou i nadále důležitým článkem systému kultury zejména v oblasti přístupu k informacím a v systému péče o kulturní dědictví. Je žádoucí posilovat konzistentní postoj orgánů státní správy v kultuře jako jeden ze základních předpokladů pro zachování rovného přístupu občanů ke kulturnímu bohatství. Metodickým a osvětovým působením lze motivovat kulturní chování subjektů nezávislých na orgánech státní správy (krajů, obcí, církví, neziskových kulturních organizací). Hlavní cíle kulturní politiky stanovení usnesením vlády ČR č. 40 ze dne 10. 1. 2001 jsou tyto:

- garantovat ochranu svobody tvorby umělců a tvůrců a vytvářet podmínky pro využívání této svobody,
- vytvářet podmínky pro realizaci kulturních aktivit občanů, zejména na základě občanského sdružování (spolčování),
- vytvářet podmínky pro decentralizaci rozhodování v celém kulturním systému (např. umělci rozhodují sami o sobě mimo orgány státní správy),
- garantovat rovnost přístupu občanů ke kulturnímu bohatství a usnadňovat tento přístup znevýhodněným společenským skupinám (menšiny, osoby se zdravotním postižením),
- garantovat ochranu kulturního dědictví a podporovat péči o ně,
- garantovat svobodný přístup občanů k informacím, podporovat výměnu informací uvnitř systému kultury i mezi systémy kultury,
- podporovat výchovu a osvětu v systému tvorby i užívání kulturních statků,
- brzdit negativní vlivy komercializace kultury. (JVM RPIC, ©2005)

Hlavními institucemi, které převádí metodicky a výkonně tyto teze do každodenní praxe jsou:

a) Ministerstvo kultury ČR

Základní směrnicí pro činnost MK ČR je schválená kulturní politika státu (usnesení vlády ČR č.40/2001). ČR se k rozvoji kultury hlásí a považuje kulturní politiku za jeden ze základních pilířů demokracie. Vláda ČR schvaluje pro MK zásadní úkoly, které potom MK

uplatňuje v návaznosti na cíle výše zmíněné kulturní politiky. Jedná se o aktivity především v těchto oblastech:

- legislativa kultury,
- památková péče, ochrana památek, muzejnictví, archeologie,
- církevní problematika,
- knihovny, knižní kultura, ediční činnost,
- autorská práva,
- profesionální umělecká tvorba (malířství, sochařství, hudba...),
- filmová tvorba, filmová distribuce,
- ekonomika kultury, dotace, státní fondy (kultury, kinematografie),

b) Organizace MK ČR

Do této skupiny organizací patří:

- Národní památkový ústav,
- Národní knihovna v Praze,
- Moravská zemská knihovna v Brně,
- Národní divadlo,
- Státní opera Praha,
- Česká filharmonie,
- Divadelní ústav,
- Pražský filharmonický sbor,
- Národní muzeum,
- Národní galerie v Praze,
- Umělecko-průmyslové muzeum Praha,
- Národní technické muzeum,
- Národní zemědělské muzeum,
- Moravské zemské muzeum,
- Moravská galerie v Brně,
- Technické muzeum v Brně,
- Valašské muzeum v přírodě Rožnov pod Radhoštěm,
- Památník národního písemnictví v Praze, • Památník Terezín,
- Památník Lidice,

- Muzeum J. A. Komenského Uherský Brod,
- Národní filmový archiv,
- Ústav lidové kultury ve Strážnici. (JVM RPIC, ©2005)

c) Subjekty nezávislé na orgánech státní správy

- Kraje – pečují o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů. Podporují rozvoj kultury ze svých rozpočtů a plní úkoly vyplývající ze zvláštních předpisů. Zřizují krajská muzea, knihovny apod.
- Obce – v souvislosti se zvýšením významu místní kultury se v obci nacházejí následující instituce: regionální muzea, kina a divadla, památníky, místní knihovny, hvězdárny a planetárny apod. (JVM RPIC, ©2005)

2.3.1 Nástroje spolupráce

Z analýz i praktických zkušeností vyplývá, že v menších sídlech je kvalita místní kultury vyšší, pokud tam současně působí profesionální kulturní instituce a neprofesionální místní kultura. (JVM RPIC, ©2005)

Na úrovni vyššího celku, Evropské unie, existují jako nástroj spolupráce i tzv. komunitární programy. Ty se financují přímo z rozpočtu EU. Ta na vybrané projekty přispívá v rozmezí 40-75 % (výjimečně až 100 procent). Spravuje je přímo Evropská komise nebo specializované výkonné agentury. U některých programů jsou gestorem národní agentury. U většiny komunitárních programů je nutnou podmínkou pro získání podpory vytvoření partnerství mezi několika subjekty z různých států. Cíle, metody a formy spolupráce by měly přesáhnout lokální, regionální nebo národní zájmy. Přednost při výběru mají projekty, které mají celoevropské zaměření. O finanční podpoře projektu rozhoduje podle předem známých kritérií odborná komise. Konečnými příjemci finančních prostředků z komunitárních programů jsou veřejné i soukromé subjekty z celé Evropské unie. Část prostředků na programy je určena také pro subjekty ze třetích zemí mimo EU. Projekt může podat členský i nečlenský stát EU, ústřední orgány státní správy, místní a regionální orgány, sociální partneři, neziskové organizace, univerzity a výzkumné instituce, národní statistické úřady, média atd. (Networksk enterprise europa, ©2016)

K tématu této práce se váže existence komunitárního programu Kultura, který má povznést kulturní oblast sdílenou Evropany, založenou na společném kulturním prostoru a to prostřednictvím rozvoje kulturní spolupráce mezi tvůrci, kulturními aktéry a kulturními institucemi v zemích, které se programu zúčastňují s cílem podpořit vznik evropského občanství. Komunitární programy. (Networksk enterprise europa, ©2016)

Podporovány jsou tyto kulturní programy:

- **Projekty víceleté spolupráce - dlouhodobé projekty**

Tyto projekty musí být tvořeny minimálně šesti subjekty ze šesti různých zemí a předpokládají realizaci dlouhodobých kulturních aktivit; dotace představuje max. 50 % nákladů projektu a zároveň 200 000-500 000 €/rok. Tří- až pětileté projekty by měly splňovat dva ze tří specifických cílů, přičemž budou upřednostněny ty návrhy, které budou splňovat všechny tři výše uvedené cíle. (Kultura,©2016)

- **Akce spolupráce - krátkodobé projekty**

Tyto projekty, v max. délce 24 měsíců, musí spojovat tři subjekty ze tří různých zemí zapojených do programu; dotace představuje max. 50 % nákladů projektu a zároveň 50 000-200 000 €.(Kultura,©2016)

- **Literární překlady**

Grant, jehož výše se pohybuje od 2 000 do 60 000 eur a nepřesáhne 50 % celkových nákladů projektu, je určen na financování překladů. Projekt musí zahrnovat překlad a vydání až 10 publikací. Žádosti podávají české subjekty (nakladatelství); na tento typ se nevztahují žádná kritéria pro mezinárodní spolupráci. (Kultura,©2016)

- **Spolupráce se třetími zeměmi/ve třetích zemích**

Projekty organizované se subjekty ve třetích zemích (konkrétní země jsou speciálně vyhlášeny pro jednotlivé roky). Projekt se musí uskutečnit v dané třetí zemi z 50 %, další podmínkou je minimální dvouletá mezinárodní zkušenost. Pro tuto linii platí dále podobná pravidla jako pro linii 1.2.1 - krátkodobé projekty. (Kultura,©2016)

- **Evropské festivaly**

Jedná se o festivaly s rozsáhlou tzv. evropskou přidanou hodnotou, širokým geografickým dosahem a vysokou mírou evropské viditelnosti (pokrytí nejméně sedmi zemí programu); festivaly musí být známé na evropské úrovni po dobu 5 let. (Kultura,©2016)

Pro programové období 2014 – 2020 funguje program - Kreativní Evropa. Program pro nadnárodní projekty v oblasti kultury. Program je rozdělen do tří os: média, kultura a mezioborová část. Kreativní kultura zaštiťuje udělení cen pro umělce z různých oborů, dále uděluje titul Evropské hlavní město kultury a značku Evropské dědictví. Více informací na www.programculture.cz (Networks enterprise europa, ©2016)

Česká republika jako taková má dohody o kulturní spolupráci téměř s většinou států, jmenujme například sousední Spolková republika Německo, Slovensko, Rakousko, Polsko, Francie, Itálie a Vatikán. Jedná se i o subregionální, přeshraniční a regionální spolupráci například Visegrádská skupina, Interkulturní dialog s jihovýchodní Evropou – Fórum slovanských kultur, či globální spolupráci se Spojenými státy Americkými a Ruskou federací. (Koncepte účinnějšího působení Ministerstva kultury České republiky ve vztahu k zahraničí na léta 2013 – 2018, ©2016). Nutno podotknout, že zámek Strážnice byl nejvíce ovlivňován blízkostí Vídně, kdy byl v 19. století nejvíce, vliv Vídně větší než například Prahy. Rovněž sousedství se Slovákou bylo postaveno na bližších a hlubších vazbách a docházelo tak k propojování kultur.

Nejvíce spolupráce probíhá mezi městy, soubory, školami a jinými institucemi v oblasti kultury. Na krajské úrovni jsou navazovány mnohostranné vazby s jinými evropskými regiony. Strážnice má partnerství s jediným takovýmto útvarem a to se slovenským městem Skalici. Skalica je okresní město v Trnavském kraji na Slovensku, 2,5 km od hranic České republiky. Od roku 1372 uherské svobodné královské město, kdysi jedno z největších a nejvýznamnějších měst na dnešním Slovensku. V 17. století město přijalo značný počet pobělohorských exulantů z českých zemí. Z pamětihodností stojí za zmínku rotunda sv. Jiří, Dům kultury, městské hradby z poloviny 15. století či jezuitský kostel. (Mesto Skalica, ©2016.)

II. PRAKTICKÁ ČÁST

3 ANALÝZA VNITŘNÍHO A VNĚJŠÍHO PROSTŘEDÍ ZÁMKU STRÁŽNICE

Cílem této kapitoly je předat základní znalost o historii a kulturních hodnotách zámku Strážnice. Ve stručnosti je představena bohatá historie i nejvýznamnější majitelé zámku. Kapitola je rozdělena do částí věnujících se zámku z různých hledisek – historického, ekonomického, či projektového. Na závěr kapitoly je vyjádřen vztah zámku k městu Strážnice a celému regionu.

Dnes je město Strážnice, ležící na jihovýchodní Moravě, pro většinu veřejnosti známá jako centrum každoročních letních slavností – mezinárodního folklorního festivalu. Ty jsou spolu se skanzenem, zámkem a muzeem, jedním z největších turistických lákadel.

O městě již vznikla a nadále vzniká celá řada knih a publikací. Jmenujme například *Čtení o Strážnici* od básníka Jana Skácela, *Kapitoly z dějin města* historika Jiřího Pajera, nebo *Strážnický okres* Františka Dvorského mapující dějiny Strážnicka. Historik Jiří Pajer připravil také dvě knihy obsahující obrázky z historie města, *Strážnice: staré pohlednice* ukazuje historii na starých pohlednicích, *Strážničané a přespolní: fotopublikace*. Z posledních přírůstků je to kniha historika Dalibora Kudy *Příběh strážnické věže*, mapující historii Bílé věže a *Modré z kopy* etnoložky Kláry Binderové o tradici modrotisku, jehož dílna ve Strážnici sídlí. Všechny tyto publikace více či méně přispěly ke vzniku této diplomové práce, neboť jsou cennými zdroji informací.

Bližší zámku se budeme věnovat v následujících podkapitolách.

3.1 Zámek Strážnice – historie, základní údaje, charakteristika objektu

Podle nálezů keramiky a železných nástrojů bylo území dnešního města osídleno již v době předvelkomoravské. Přímá souvislost s dnešním městem se však zdá nepravděpodobná. (Skácel 1999, str. 7) Strážnicko jako takové, bylo připojeno k Moravě za výbojů krále Přemysla Otakara II., v souvislosti s porážkou uherského krále Bély 12. července 1260 u Kressenbrunn. Co víme o Strážnici v době, kdy patřila k majetku královskému (či údělných knížat)? Mnoho ne. V té době o ní nejsou písemné zprávy, a tak pouze usuzujeme, že zde byla vybudována tvrz v letech 1260 – 1261 s vojenskou funkcí a také jako zeměpanská pohraniční pevnost, protějšek uherské Skalici. Pravděpodobně tak přišlo město i k názvu – Strážnice. (Skácel 1999, str. 10)

3.1.1 Historie zámku Strážnice

Zámek Strážnice má podobně jako mnoho jiných dosti pohnutou a zajímavou historii. V této části práce jsou zmíněny hlavní mezníky života na zámku, jeho proměn v regionálním charakteru za „vlády“ tří nejvýznamnějších rodů: Kravařů, Žerotínů a Magnisů.

Kravařové

Prvním šlechtickým rodem, který měl Strážnici trvale ve svém držení, byli severomoravští Kravařové. Panství získali za vojenskou pomoc českému králi Janu Lucemburskému, který musel jihomoravské území dobývat na uherském velmoži Matúši Čáku Trenčanském. Beneš II. z Kravař (1330 – 1375), je prvním písemně doloženým majitelem panství. Na Moravě patřil mezi nejvýznamnější šlechtice, jeho rod vlastnil v době své největší slávy pětinu Moravy a jeho členové zastávali nejvyšší funkce v zemské obci – zemský hejtman, zemský maršálek. (Pajer 2002, s. 10-50)

Nejvýznamnější z rodu je Petr II. Z Kravař (1389 – 1434), vůdčí postava husitství na Moravě. Na rozrůstání města se podílel udělováním nových privilegií a měšťanských práv. Jedním z nich byl i základní znak města – opevnění. Ve městě založil také kostel s farou, při níž byla později škola. Svým poddaným udělil významnou výsadu, tzv. odúmrt'. Také začal s přestavbou tvrze do podoby vodního hradu, který byl předchůdcem dnešního zámku. Vznikla kamenná strážní věž o čtvercové základně o straně délky 7,5 m, výšky jednoho poschodí. Jiří z Kravař (1420 – 1466), poslední mužský potomek rodu, se soustředil na zvelebení panství, které v této době nabylo současného rozsahu. Původní věž zámku rozšířil na obdélníkové (dnes západní) křídlo, které bylo ohrazeno pevnostní zdí. Druhou obrannou linií tvořily valy spolu s pozdně gotickou tzv. Černou bránou, které jsou částečně zachované v zámeckém parku. Tato přestavba byla dokončena roku 1453. Nedalekou Strážnici rozšířil o Nové město s předměstím. (Pajer 2002, s. 10-50)

Žerotínové

Do trvalého držení Žerotínů - sourozenců Jana II., Viktorína, Jiřího, Bartoloměje a Bernarda přešlo panství koupí až v roce 1501. O panství se staral Jan II., ale v poslední době jeho vlády převzal správu jeho syn. Jan III. Žerotín (1532 – 1557), který byl v době hrozícího tureckého útoku jmenován hlavním vojenským velitelem Hradištského kraje, doboval opevnění města s dvěma mohutně opevněnými branami směrem na Veselí a Skalici. V rámci opevňovacích prací byl opět přestavěn zámek do dnešní trojkřídle podoby.

K dosavadnímu západnímu (levému) křídlu, přibýlo křídlo pravé a obě byly vzájemně propojeny. V následujících letech se panství předávalo příbuzným rodu a spíše zpustlo. (Pajer 2002, s. 10-50)

Magnisové

Na úhradu dluhů bylo dne 21. 11. 1628 prodáno Františku Magnisovi, orig. de Magno (1629 – 1652), císařskému válečnému radovi, který za své služby císařskému dvoru získal za pobělohorských konfiskací velký majetek. Magnisové původně pocházeli ze Švédska. Z důvodů špatného hospodářského stavu panství se je pokusili Magnisové několikrát neúspěšně prodat (Kounicům, Lichtensteinům atd.). Do 18. století vstoupilo strážnické panství ve zpustošeném stavu a přes to zůstalo v držení Magnisů. (Pajer 2002, s. 10-50)

Změna nastala na počátku 19. století za vlády posledního feudálního pána, Františka Antonína (1777 – 1848). Přes svoje nepevné zdraví se tento majitel věnoval zvelebování panství a pro jeho obyvatele udělal mnoho záslužného. V jeho době byla na zámku udržována kapela a hrála se divadelní představení. Ozdobou byla jistě i rozsáhlá knihovna čítající 7 679 svazků. Knihy si v ní mohli půjčovat úředníci a jejich děti a také vzdělání obyvatelé města, avšak pouze v době, kdy byl na zámku přítomen jeho majitel. Zřídil skleníky, v nichž pěstoval citrony, ananasy a jiné tropické rostliny. Přes řeku Morávku by postaven v roce 1824 technicky výjimečný řetězový most. Provedl také stavební úpravy zámku a na levém křídle nechal vystavět nárožní věž. (Pajer 2002, s. 10-50)

Jeho nástupce, synovec Filip (1848 – 1857), vtiskl zámku dnešní novorenesanční podobu s klasicistními prvky, zrušil renesanční arkády. Během přestavby bylo vybudováno rozsáhlé schodiště, byl zrušen starý systém vytápění a došlo ke sjednocení fasády spojené s vyrovnání okenních řad. Byly vybudovány novorenesanční interiéry, do kterých byla umístěna knihovna a rodové muzeum zbraní a obrazů. Původní obytný pokoj byl přestavěn na zámeckou kapli, jejíž tradice na zámku sahala až do 18. století. Kaple svému účelu sloužila až do roku 1945, kdy odešli poslední majitelé. Poslední majitelem byl Antonín František (1894 – 1944), který zde už pravidelně nepobýval, žil na zámku Eckerdorf v Kladsku a Strážnici používal jako lovecký zámeček nebo letní sídlo. Po jeho smrti byla jeho žena i s dcerou vypovězeny ze země jako příslušnice cizího národa a panství bylo zabaveno státem. Potomci rodu (syn Ferdinand – teoretický dědic), žijí dodnes v Německu. (Pajer 2002, s. 10-50)

Od roku 1945

Během přechodu fronty za 2. světové války byl zámek poškozen a zčásti vyloupen. Pro velké finanční nároky nebylo možno zámek opravit a tak byl zbytek nejvzácnějších uměleckých předmětů převzat národní komisí k doplnění vybavení jiných zámků (vybraných jako muzea), popř. do státní galerie a část památek připadla městskému muzeu (založeno roku 1937). Zámek samotný byl převeden Československé tabákové režii, která zde zřídila sušírnu tabáku. Roku 1956 zámek získal kulturní odbor Krajského národního výboru Gottwaldov pro zřízení kanceláří pořadatelů Slavností (nyní Mezinárodní folklorní festival), které s růstem vedly k vytvoření Krajského střediska lidové kultury a později Ústavu lidové kultury. Ten je organizací Ministerstva kultury České republiky, zabývající se lidovou kulturou, metodickou činností, ale také obnovou zámku. Spravuje také Muzeum vesnice jihovýchodní Moravy (skanzen). (vlastní materiály)

3.1.2 Základní údaje

Zámek Strážnice leží na severozápadní hranici města Strážnice a sídlí v něm instituce Národního ústavu lidové kultury. Národní ústav lidové kultury je státní příspěvkovou organizací, která je přímo řízena Ministerstvem kultury České republiky, dále jen NÚLK. NÚLK byl pověřen funkcí národního odborného pracoviště. Zabývá se tradiční a lidovou kulturou a péčí o ni na území celého našeho státu. Účel zřízení a předmět činnosti NÚLK vymezuje Zřizovací listina č. j. 18724/2008 ze dne 19. 12. 2008 (včetně pozdějších doplňků), která nahradila opatření ministra kultury č. j. 14 649/1990 ze dne 1. 1. 1990. Je rovněž sídlem České národní sekce CIOFF (Mezinárodní rada pořadatelů festivalů folkloru a lidového umění se statutem konzultanta UNESCO), kdy zabezpečuje činnost této sekce a umožňuje tak kontakt s devadesáti národními sekcemi zemí všech kontinentů. (NÚLK, ©2016)

Národní ústav lidové kultury

Zámek 672

Strážnice 696 62

Kromě odborné činnosti je budova zámku oficiálně přístupná od roku 1945 i veřejnosti. Od té doby se NÚLK neustále snaží rozšířit expozici a zvýšit úroveň prohlídkové trasy i zámku samotného. Nabízí jeden prohlídkový okruh, ve kterém je spojena jak historická část, tak

část s výstavami. Ty jsou pro danou sezónu aktualizovány, ale zámek má i výstavy stále. (NÚLK, ©2016)

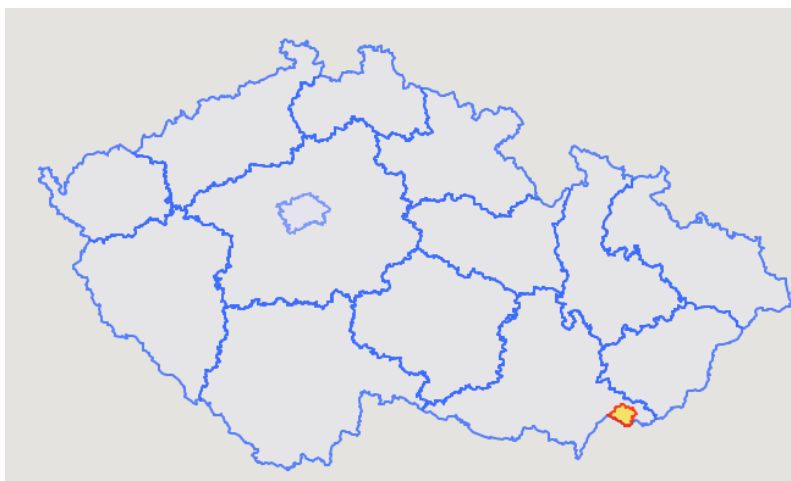
Expozice

- 1. Historická knihovna** – nejrozsáhlejší část prohlídkové trasy je knihovna rozkládající se ve třech místnostech východního křídla. Zde jsou původní intarzované dveře, novorenesanční táflováný strop a část podlahy. I mobiliář je původní po nezbytných úpravách, stejně jako sbírka zbraní, obrazů a rodokmenů náležející k rodinnému muzeu. V knihovně se nyní nachází asi 13 000 svazků psaných převážně v cizích jazycích. Jsou zde cenné rukopisy, prvotisky i ucelené sbírky autorů jako Goethe, Schiller či Balzac. (NÚLK, ©2016)
- 2. Kaple** – prostory kaple prošly rozsáhlou úpravou a odpovídají tak své podobě z poloviny 19. století. Prostor je omezen pro soukromé bohoslužby. Vepředu je pseudobyzantský oltář a na stěnách rytiny s kopii vatikánských fresek. V zadní části se nachází nyní zazděná, zpovědnice. (NÚLK, ©2016)
- 3. Výstavní prostory** – nacházející se v obou křídlech zámku a jsou zprovozněny podle tematického zaměření, povětšinou sezónního charakteru. Přednost je dáována výtvarným umělcům z regionu a tématům spojeným s folklorem nebo lidovou kulturou. Během existence ústavu byla v prostorách zámku připravena řada zajímavých výstav, např. „Živá tradice“ (v letech 1979 – 1980 ve spolupráci s Ústředím lidové umělecké výroby v Praze), výstava životního díla Jože Úprky (v roce 1996), výstava „Lidová řemesla a lidová umělecká výroba v České republice“ (v letech 2003 - 2004). Dále „Ze zámeckých salónů“ (2004 – 2012) sdružující zbylou keramiku a jiné výrobky patřící rodu Magnisů, dále obrazy od Magdaleny Říčné (2012 – 2013), opět výstava tvorby bratří Úprků či „Na krále, matičko, na krále“ (2014 – 2015), věnována tradici Jízdy králů, „Skromné umění“ (2014 – doposud), věnovaná 10. výročí vyhlášení Úmluvy o zachování nemateriálního kulturního dědictví UNESCO a představující tradiční řemesla. Stálou expozicí je výstava věnována hudebním nástrojům „Nástroje lidové hudby v České republice“. Od roku 2015 je novou výstavou také „Lidový oděv na Moravě“ ukazující vývoj krojů v této oblasti. (NÚLK, ©2016), (vlastní materiály)

3.1.3 Charakteristika objektu

Zámek Strážnický jest úhledné dvoupatrové stavení, které tvoří otevřený čtverec. Levé jeho křídlo zdobeno jest šestihrannou věží. V zámku samém jest široké schodiště ozdobené obrazy a starými zbraněmi, kterými se vchází do komnat a skvostných sálů. Mezi těmito vyniká také síň knihovni, v nížto uloženo jest mnoho starožitnin nalezených na panství strážnickém. (Dvorský 1914, str. 78) V návaznosti na expresivní popis od Dvorského, je třeba upřesnit význam, prostředí a součásti zámku Strážnice.

Strážnický zámek, původně vodní hrad či tvrz, se nachází na rozhraní Dolnomoravského úvalu v nivě řeky Moravy a pohoří Bílých Karpat. Svou strategickou polohou na hraničním území byl protějškem ke slovenskému městu Skalica. Dnes se nachází na hlavní tepně silnice I. třídy č. 55 Olomouc – Přerov – Uherské Hradiště – Břeclav, kde se napojuje na dálnici D2 Bratislava – Brno. Ze Strážnice také vychází silnice II. třídy č. 426 Strážnice – Bzenec – Medlovice a dále směrem na moravskou metropoli, Kyjov. (ŘSD, ©2016)

Obrázek 1: Mapa České republiky s rozdělením na kraje a zvýrazněným výřezem Strážnicka kde se nachází i zámek Strážnice. (Leader+,2013a, ©2016)

Nejdůležitější tratí v oblasti je železniční koridor č. 330 Břeclav – Přerov, který je součástí tranzitního železničního koridoru, druhého s celkového počtu čtyř, vedoucí na trati Petrovice u Karviné – Břeclav. Na tuto trať se napojuje pro mikroregion zásadní trať č. 343 (Hodonín) – Rohatec – Veselí nad Moravou – Vrbovce. (České dráhy, ©2016) Jako turistická vodní cesta je zde zastoupen pro lodní dopravu Bařův kanál o délce 60 km vedoucí z Otrokovic do Sudoměřic. Nákladní plavba zde nefunguje, byť k tomuto účelu byl Bařův kanál v historii vybudován. (Bařův kanál, ©2016.)

Obrázek 2: Zobrazení města v menším výřezu mapy České republiky (Mapy.cz, ©2016)

Šestitisícové město Strážnice, ležící v okrese Hodonín je největší z deseti obcí mikroregionu Strážnicko. Historické jádro města je taktéž městskou památkovou zónou. Kompletní areál zámku se nachází na severozápadním kraji města směrem na Bzenec a je poměrně rozlehlý, neboť k němu patří park s rozlohou 60 hektarů. Přilehlý park má zachování přírodně-krajinářskou podobu s volně koncipovanými skupinami dřevin, lučními plochami a potokem. Území parku je ohrazeno původním zděným plotem, přičemž přirozenou hranici vytváří koryto řeky Veličky ze severní strany. Závlahový kanál protínající plochu parku ve směru severojižním, rozděluje park na dvě rovnoměrné části. Park v anglickém stylu se využívá jak pro relaxaci občanů, tak i k pořádání kulturních akcí, neboť se zde nachází i tři amfiteátry k pořádání festivalů a koncertů (Zahrada, Bludník a Zámek). Z drobných staveb jsou v parku sakrální objekty, mosty či tzv. Černá brána, pozůstatek opevňovacích valů. (Zámek a park ve Strážnici, ©2016)

Zámek se nachází v západní části parku. Samotná budova zámku má tři křídla ve tvaru písmene U, na který zvolna navazuje zadní trakt zvaný Purkrábka. Na levém křídle byla směrem do parku přistavěna osmiboká věž s hodinami. Interiéry strážnického zámku slouží především k administrativním účelům (jako sídlo NÚLK), reprezentačním účelům a jako výstavní prostory. Kromě toho jsou zde prostory deponitáře, knihovny a archívu NÚLK. (NÚLK, ©2016)

Prohlídkovou trasu zámku tvoří historické schodiště, knihovna a kaple, která byla zrekonstruována před 10 lety a bohužel se nepoužívá k církevním obřadům. V další části návštěvník prochází výstavními prostory, kde se expozice mění sezónně. Jedinou stálou expozicí jsou Nástroje lidové hudby v České republice, kdy na ploše 500 čtverečních metrů mohou obdivovat více než 400 nástrojů. Detailněji v podkapitole 3.2.1 část expozice. (NULK, ©2016)

Vzhledem k využití budovy zámku NÚLK pro odbornou činnost a jako zázemí pro návštěvníky i zaměstnance, je zámek neustále upravován a rekonstruován. Pomalu se daří bezproblémově všechny tyto prvky sloučit, ale je to i nadále běh na dlouhou trať. NÚLK nemá dostatek finančních prostředků, aby mohl komplexně dořešit technické zázemí v celém objektu. Obtížné jsou i rekonstrukce z důvodů památkové ochrany. Nejrozsáhlejší úpravy proběhly v části Purkrábka, která byla kompletně přebudována a nyní slouží zaměstnancům jako kanceláře. Proč je v úpravách takový problém? Ten nastává už ve vstupním prostoru, kde nelze vybudovat zázemí pro návštěvníky. Pokladna, ač nová, je využitelná pouze k prodeji vstupenek a výrobků NÚLK (pohlednice, publikace, audio a video nosiče, které ale nelze vystavit). Teprve v nedávné době byly zpřístupněny prostory zámku i lidem se zhoršenou pohyblivostí a to výtahem, který však není správně vyřešen. Ústí v mezipatrech, kdy prohlídková trasa se pohybuje v patrech, tudíž návštěvník i tak musí zdolat pár schodů nahoru nebo dolů. O bezbariérovém přístupu nelze mluvit. Toalety jsou přístupné přímo ze vstupního prostoru. Zcela zde chybí šatna, odkládací prostory a občerstvení. Prohlídky zámku se uskutečňují výhradně s průvodcem, který návštěvníky vyzvedne u pokladny a opět je sem přivede. Úpravami prošly i historické interiéry a ostatní výstavní prostory, které jsou vybaveny novým osvětlením a jsou přizpůsobeny konkrétním výstavám a expozicím. Depozitáře byly z valné části přestěhovány do novějších prostor Muzea vesnice jihovýchodní Moravy. Pro všechny příchozí do budovy zámku slouží jednotné orientační značení. Jedná se o standardně vyrobený kovový profilový systém, kde jednotlivé cedulky ve zlaté barvě jsou zasunuty do speciálních rámečků s možností snadné výměny. Jeho grafické řešení vizuálně odpovídá zámeckému prostředí a je nepostradatelnou součástí ve velmi rozlehlých a členitých prostorech celé budovy. (NULK, ©2016)

Otvírací doba

Návštěvní sezóna ve Strážnici podobně jako na většině objektů pod správou Národního památkového ústavu trvá od 1. dubna do 31. října s výjimkou pondělních dnů. V těch pro-

bíhá tzv. sanitární den, pro zámek den kompletní údržby. Otevírací doba s přesnými časy je uvedena v tabulce 1: Otevírací doba na zámku Strážnice pro rok 2015.

V hlavní turistické sezóně, tj. červenec a srpen, je poslední prohlídka v 16 hodin, stejně tak o víkendech i mimo hlavní sezónu. V jiných než uvedených měsících je otevírací doba o hodinu kratší. Prohlídka začíná vždy v celou hodinu a to s průvodcem, který nejprve navštíví historické prostory a posléze i výstavní prostory. Areál zámku je volně přístupný i mimo návštěvní dobu. (NULK, ©2016)

Tabulka 1: Otevírací doba na zámku Strážnice pro rok 2015

	Květen, červen,	Poslední	Červenec, srpen	Poslední prohlídka
Pondělí		zavírací den		zavírací den
Úterý	9.00 - 16.00	15.00	9.00 - 17.00	16.00
Středa	9.00 - 16.00	15.00	9.00 - 17.00	16.00
Čtvrtek	9.00 - 16.00	15.00	9.00 - 17.00	16.00
Pátek	9.00 - 16.00	15.00	9.00 - 17.00	16.00
Sobota	9.00 - 17.00	16.00	9.00 - 17.00	16.00
Neděle	9.00 - 17.00	16.00	9.00 - 17.00	16.00
Ostatní	9.00 - 17.00	16.00	9.00 - 17.00	16.00

Zdroj: Oficiální stránky zámku Strážnice (online), vlastní zpracování

Vstupné

Výši vstupného na zámku Strážnice v roce 2015 ukazuje následující tabulka.

Tabulka 2: Ceník vstupného na zámku Strážnice pro rok 2015

Dospělí	70,-
Děti 6 – 15 let	40,-
Studenti po předložení průkazu, držitelé	40,-
Speciální prohlídky ve výstavách, skupiny max. 20 osob, předem objednat	70,-

Zdroj: Oficiální stránky zámku Strážnice (online), vlastní zpracování

Jak vidíme, jako na většině památkových objektů jsou zvýhodněny určité skupiny obyvatelstva – děti, studenti po předložení průkazu (platné také pro kartu ISIC), osoby nad 60 let a zdravotně postižení. Ti mají na zámek vstup zcela zdarma. Stejně jako dále uvedené skupiny:

- děti do 6 let v doprovodu rodičů
- na průkaz TP, ZTP, ZTP/P
- Svaz muzeí na Slovensku
- Český svaz muzeí v přírodě
- Muzejní spolek v Uherském Hradišti (NULK, ©2016)

Příplatek za cizojazyčný výklad nebo za provedení mimo sezónu je 100% přírůžka k běžnému vstupnému. Vstupné je možno zakoupit pouze do stanovených prostor a to v doprovodu průvodce. Počet návštěvníků je limitován minimálním počtem 2 lidé a maximální počet pro skupinu 45 lidí. Pokud má návštěvník zájem navštívit pouze určitou výstavu, i tak musí vyčkat na průvodce. V této možnosti se většinou platí za dospělého 50,- a za další skupiny polovinu ceny vstupného. (NULK, ©2016)

Zámek Strážnice nenabízí žádné další služby pro komerční využití prostoru (nájem prostor pro výstavní účely, či uspořádání oslav, svateb apod.). V exteriérech není možno pořizovat svatební ani jiné „profesionální“ fotografie. V zámecké zahradě je toto umožněno, bez zvláštního povolení či poplatku a je hojně využíváno. Tato omezení jsou dána i vzhledem ke skutečnosti ustavičné rekonstrukce objektu od doby, kdy jej převzal Národní památkový ústav. I běžný návštěvníkový provoz je omezován přítomností zaměstnanců NÚLK a oficiálně zámek v dnešní době nenabízí vhodné podmínky pro komerční využití. Proto se zde nepořádají ani žádné specifické akce typu koncertů, oživilá strašidla, velikonoce na zámku aj. jako na okolních zámcích.

3.2 Zámek Strážnice – ekonomické charakteristiky

Údaje uváděné v této kapitole kopírují situaci v roce 2014, neboť za rok 2015 v den uzavírky této diplomové práce, ještě oficiálně nebyla vyvěšena výroční zpráva. Zmíněny budou hlavní zásady řízení, základní personální údaje, základní údaje o finančním hospoda-

ření, informace o činnosti a také úkoly výzkumu a vývoje Národního ústavu lidové kultury. Je důležité zmínit, že NÚLK obhospodařuje dva objekty – zámek Strážnici a Muzeum vesnice jihovýchodní Moravy. Nelze jednoznačně čísla rozdělit pro jedno zaměření, například průvodci se mohou střídát na obou objektech, podobně jako většina zaměstnanců NÚLK, kteří fundují plnohodnotně ať v budově zámku či areálu skanzenu. O využití dotace se rozhoduje pro každý objekt zvlášť a tato skutečnost je v práci uvedena.

Hlavní zásady řízení a organizace

Činnost NÚLK je organizována na principu nedílné pravomoci ředitele a delegované odborné i hospodářské samostatnosti vedoucích jednotlivých útvarů. Vedení tvoří ředitel, jeho zástupkyně a vedoucí útvarů. V souladu se Zřizovací listinou a rozsahem zabezpečovaných činností je vydán organizační řád, který upravuje organizační strukturu NÚLK, zásady řízení, hlavní pracovní náplň jednotlivých útvarů (Útvar ředitele, Centrum hmotného kulturního dědictví, Centrum lidových tradic, Centrum vědeckých informací, Ekonomický útvar a Útvar správy areálů) a jejich vzájemné vztahy. (NÚLK, ©2016)

Národní ústav lidové kultury je výzkumnou organizací, jejímž hlavním účelem je provádět základní výzkum, aplikovaný výzkum nebo experimentální vývoj a šířit jejich výsledky prostřednictvím výuky, publikování nebo převodu technologií.

Základní personální údaje

K 31. 12. 2014 měl NÚLK celkem 52 zaměstnanců, z toho 26 žen a 26 mužů. Podle dosaženého vzdělání bychom zaměstnance mohli rozdělit procentuálně takto:

- 23 % vyučen bez maturity
- 8 % vyučen s maturitou
- 34% střední škola s maturitou
- 2 % vyšší odborné vzdělání
- 33 % vysokoškolské vzdělání

Průměrný měsíční plat se pohybuje na částce 20 559 Kč. V poměru vzniků a ukončení pracovních poměrů zaměstnanců máme tyto údaje: 6 nástupů a 4 odchody. (NÚLK, ©2016)

Základní údaje o finančním hospodaření

Schválení rozpočtu – příspěvek na provoz v roce 2014 byl přidělen ve výši 25 462 000 Kč. Z účelových dotací se zámku týkají tyto uvedené:

- Účelová dotace Institucionální podpora VVaI na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace 1 562 000 Kč
- Účelová dotace VVaI na programy aplikovaného výzkumu (NAKI) projekt „Tradiční lidový oděv na Moravě, identifikace, analýza, konzervace a trvale udržitelný stav sbírkového materiálu z let 1850-1950“ 6 617 000 Kč
- Účelová dotace z Programu kulturních aktivit „Skromné umění - Tradice a současnost rukodělné výroby v ČR“ 60 000 Kč
- Účelová dotace z Programu kulturních aktivit „Setkání držitelů titulu Nositel tradice lidových řemesel a pracovníků regionálních pracovišť, MK a NÚLK ve Strážnici“ 63 000 Kč
- Účelová dotace z Programu podpory reprodukce majetku státních kulturních zařízení na akci č. 134V112000121 Státní zámek Strážnice – Obnova fasády zámku/další část opravy fasády 5 131 000 Kč (neinvestiční prostředky) a 68 500 Kč (neinvestiční prostředky z nároků z nespotřebovaných výdajů). (NULK, ©2016)

Účelově vázané prostředky od zřizovatele v roce 2014 činily celkem 18 551 000 Kč + 68 500 Kč z nároků z nespotřebovaných výdajů. Příspěvek od zřizovatele na provoz celkem činil 44 508 421 Kč + 102 508 Kč z nároků z nespotřebovaných výdajů. Přidělené účelové finanční prostředky byly vyčerpány na daný účel efektivně, účelně a hospodárně. Podmiňující ukazatel čerpání příspěvku na provoz ve výši 400 tis. Kč určený na 69. ročník Mezinárodního folklorního festivalu byl splněn. Kromě příspěvku od zřizovatele poskytlo Město Strážnice NÚLK v souladu s uzavřenou smlouvou o spolupráci příspěvek ve výši 200 000 Kč na 69. ročník Mezinárodního folklorního festivalu „Strážnice 2014“ a 32. ročník folklorního festivalu „Dětská Strážnice 2014“. (NULK, ©2016)

Výsledek hospodaření - Ke dni 31. 12. 2014 dosáhl NÚLK záporného výsledku hospodaření v částce 1 084 372,45 Kč, která byla pokryta rozpočtovanými finančními prostředky rezervního fondu. Příjmů získaných z hlavní činnosti v celkové výši 6 287 100,90 Kč bylo dosaženo zejména tržbami ze vstupného 69. ročníku Mezinárodního folklorního festiva-

lu 2014 a rovněž vstupného z návštěvnosti Muzea vesnice jihovýchodní Moravy. Zde je možno vidět, že tržby zámku Strážnice jsou zanedbatelnou částí příjmů. Pro zámek bylo několikrát využito fondů: obnova prostor v přízemí jižního křídla zámku (373 346 Kč), odvlhčení a odkanalizování zámku, snížení terénu a oprava povrchů (33 000 Kč v první fázi poplatků za územní rozhodnutí a stavební povolení). NÚLK disponuje s těmito fondy: Fond odměn, Rezervní fond, Fond kulturních a sociálních potřeb. (NULK, ©2016)

Činnost národního ústavu lidové kultury

NÚLK se zabývá implementací koncepce účinnější péče o tradiční lidovou kulturu v české republice, je pověřen naplňováním Úmluvy o zachování nehmotného kulturního dědictví UNESCO (v tématech Slovácký verbuňk – živá tradice, Vesnické masopustní obchůzky a masky na Hlinecku, Jízda králů na jihovýchodě České republiky), dále je garantem projektu Nositelé tradice lidových řemesel. Ten je českou verzí projektu UNESCO, nazvaného Žijící lidské poklady. NÚLK dále zajišťuje provoz archivu, dokumentačních fondů a knihovny. Ze vzdělávací, vydavatelské a propagační činnosti můžeme zmínit Školu folklorních tradic (dvouletý akreditovaný rekvalifikační kurz), Národopisné revue (časopis) a vydávání tiskovin typu: Přehled folklorních a národopisných akcí pro daný rok, reklamní kampaň Muzea vesnice jihovýchodní Moravy či prezentace na Veletrhu cestovního ruchu a turistických zajímavostí Regiontour 2014 v Brně. (NULK, ©2016)

Nejdůležitějším prvkem je prezentace tradiční lidové kultury formou vzdělávacích pořadů Mezinárodní folklorní festival Strážnice, dále jen MFF a festival Dětská Strážnice, dále jen DS. V roce 2014 proběhl 69. ročník MFF a 32. ročník DS. Festivalové pořady proběhly ve všech prostorách festivalového areálu, v Muzeu vesnice jihovýchodní Moravy, zámecké expozici lidových hudebních nástrojů, kostele sv. Martina a v ulicích města. Vystupují zde s železnou pravidelností pozvané zahraniční soubory, což svědčí o úzké spolupráci NÚLK s ostatními státy. (NULK, ©2016)

Aktivity v areálech NÚLK

V budově zámku byly v roce 2014 veřejnosti zpřístupněny stálé expozice (zámecká knihovna a kaple, expozice Nástroje lidové hudby v České republice, výstava „Skromné umění - Tradiční řemesla v České republice“ věnovaná 10. výročí vyhlášení Úmluvy o zachování nemateriálního kulturního dědictví UNESCO) a putovní výstava k jízdě králů „Na krála, matičko, na krála“, nad kterou převzala patronát generální ředitelka UNESCO.

Zámek navštívilo 4 200 návštěvníků.

Muzeum vesnice jihovýchodní Moravy navštívilo 43 200 návštěvníků.

NÚLK rozšířil svou nabídku veřejnosti a v určené dny (18. 5., 6. 9., 28. 10.) zpřístupnil své expozice návštěvníkům zdarma. V Muzeu vesnice byly i v roce 2014 připraveny opět dva prohlídkové okruhy: Život lidský a Lidská práce. První okruh je zaměřen na důležité okamžiky v lidském životě (narození, svatba, smrt), druhý na práci a řemesla (pečení chleba, praní prádla, vinařství, kovářství, tkalcovství). Pokračovala nabídka speciálních dětských prohlídek, určených zejména pro první stupeň základních škol jako doplněk učiva vlastivědy a přírodovědy. Pro rodiny s dětmi byl připraven zábavný prohlídkový okruh s pracovním listem a „kamarádem Fanoškem“. Po celou návštěvní sezónu probíhala spolupráce s Centrálou cestovního ruchu - jižní Morava - Top výletní cíle, zaměřená na společnou nabídku na další výletní cíle návštěvníků. I zde je na výčtu aktivit vidět větší zaměření na Muzeum vesnice jihovýchodní Moravy, jako stěžejní výdělečně prospěšnou činnost návštěvníkům. (NULK, ©2016)

3.3 Zámek Strážnice – hodnocení projektů

V této části budou popsány důležité projekty uskutečněné od roku 2000 do roku 2015 na budově zámku či přilehlém parku. Ve většině případů se podařilo dohledat ve výročních zprávách uvedené částky za projekty. Tímto průzkumem lze také vypočítat finanční upřednostňování současné situace, tedy podporování rozvoje zázemí NÚLK a Muzea vesnice jihovýchodní Moravy na úkor zámku. Standardní údržba zde není zahrnuta, předpokládá se pro každý rok ve stejné výši, placené z vlastních zdrojů.

Rok 2001 – Poskytnutí financí od Státního fondu životního prostředí na realizaci projektů „Obnova zámeckého parku“ a „Ošetření platanové aleje“ ve výšce 1 milion korun.

Na budově zámku probíhaly statické práce, zpevnování chodeb a oprava čtyř oken v historické části. Výše příspěvku 1 200 000 Kč z Programu záchrany architektonického dědictví.

Rok 2003 – další etapa činnosti v části zámku Purkrábka ve výši 3 milionů korun. K tomu byly připojeny drobné úpravy malby, nátěrů a omítek v nádvoří zámku. Také byla zrekonstruována místnost vrátnice.

Rok 2004 – oprava elektroinstalace, omítek, výmalba, parkety a interiérové vybavení zámecké kaple. V prostoru vinárny upraveno sociální zařízení pro návštěvníky. Investice z vlastních zdrojů byla v hodnotě 262 459 Kč.

Rok 2005 – finanční prostředky z Programu zachrany architektonického dědictví v hodnotě 1,5 mil. Kč na obnovu interiérů v 1. nadzemním podlaží.

Rok 2007 - Finanční prostředky od Státního fondu životního prostředí na akci „Obnova zámeckého parku ve Strážnici“. V roce 2007 se jednalo o částku 538.620 Kč. Pokračuje se v čerpání prostředků předchozích let.

Rok 2008 - na budově zámku byla provedena rozsáhlá oprava střechy a oplechování jihozápadního křídla,

Rok 2009 – projektová dokumentace výtahu a přilehlých prostor v částce 224 910 Kč.

Rok 2011 – příprava investičního záměru obnovy budovy zámku „Zámek Strážnice - Vestavba výtahu a obnova vybraných místností s odhadem 2 050 000 Kč.

Rok 2012 – realizace investiční akce „Zámek Strážnice - Vestavba výtahu a obnova vybraných místností“ z dotace Ministerstva kultury ve výši 7,7 mil. Kč. Akce probíhala dle schváleného investičního záměru, projektové dokumentace včetně schválených změn. Obnoveny jsou cenné historické prostory, které byly před rekonstrukcí budovy v dezolátním stavu, dále byly rehabilitovány nedochované původní prostory tak, že vznikl provozně dokonalý soubor s jednoduchou a přehlednou strukturou. V místě původního historického výtahu po úpravě prostoru byl instalován výtah s potřebnými technickými parametry pro přepravu vozíčkářů a vestavěno sociální zařízení pro vozíčkáře. Ve druhém pololetí byla zahájena příprava akce „Obnova fasády severní části budovy zámku“, po ukončení schvalovacích řízení a výběru zhotovitele byla v podzimním období zrealizována část prací v hodnotě 400 tis. Kč. Vzhledem k nástupu mrazů musely být práce na fasádě zastaveny a budou pokračovat v jarním období 2013. V podzimních měsících byl vypracován investiční záměr oprav zámku pro žádost o přidělení finančních prostředků ze státního rozpočtu na další opravy zámku a jeho okolí. Na základě těchto materiálů proběhla úspěšná registrace akcí a pro rok 2013 – 2014 byly přiděleny ze státního rozpočtu finanční prostředky na:

- a) NÚLK – SZ Strážnice – obnova fasády zámku, id. č. SMVS 134V112000121. 60
- b) NÚLK – SZ Strážnice – odvlhčení a odkanalizování zámku, snížení terénu a úprava po-

vrchů, id. č. SMVS 134V112000120. c) NÚLK – SZ Strážnice – Obnova opěrné zdi a kamenného schodiště u zámku, id. č. SMVS 134V112000122 (NULK, ©2016)

Rok 2013 – byla dokončena obnova fasády v severní části zámku. Provedena byla i obnova opěrné zdi a kamenného schodiště u zámku v návaznosti na Purkrábku. Byly provedeny průzkumy a provedeny projektové dokumentace pro akce obnovy fasády a odvlhčení a odkanalizování zámku. Hodnoty: účelová dotace na akci č. 134V112000122 Státní zámek Strážnice - Obnova opěrné zdi a kamenného schodiště u zámku 2,239.136,- Kč (neinvestiční prostředky), účelová dotace na akci č. 134V112000121 Státní zámek Strážnice – Obnova fasády zámku (další část opravy fasády) 250.000,- Kč (neinvestiční prostředky), účelová dotace na akci č. 134V112000120 Státní zámek Strážnice – Odvlhčení a odkanalizování zámku, snížení terénu a úprava povrchů 500.000,- Kč (investiční prostředky). (NULK, ©2016)

Rok 2014 - v návaznosti na dokončenou opravu opěrné zdi a kamenného schodiště části budovy zámku tzv. Purkrábka byla na upraveném svahu provedena výsadba zeleně. V budově zámku byly upraveny prostory v přízemí jihozápadního křídla pro rozšíření výstavních ploch. Byl zpracován technologický návrh opravy, na základě výběrového řízení prostřednictvím elektronického tržiště vybrána firma ARCHATT, spol. s r.o., která dokončila práce v podzimních měsících. V prostoru byly odstraněny betonové přízdívky a do výšky 2 metrů zvětralé vlhké omítky. Podlahové konstrukce byly po vyčištění od původních betonových vrstev vybudovány jako prodyšná podlaha (kamenný podsyp) zadlážděná původními historickými půdovkami a cihlami. Povrch byl přebroušen a napuštěn hydrofobizačním nátěrem. V prostoru byly opraveny sítě (elektroinstalace, zabezpečovací zařízení), vybudována počítačová síť, okruh odvětrání s odvodem do komínových těles a do venkovního prostoru pod okny. NÚLK na základě zpracovaného investičního záměru na opravy zámku obdržel finanční prostředky ze státního rozpočtu na další opravy zámku a jeho okolí. V roce 2014 byla zahájena další část obnovy fasády budovy zámku (id. č. akce SMVS 134V112000121). Na opravu zbývajících částí fasády zámku obdržel NÚLK dotaci od MK ČR ve výši 10,3 mil. Kč. Na základě veřejné soutěže v otevřeném výběrovém řízení byla v červnu 2014 uzavřena smlouva s dodavatelem RENOVA stavební a obchodní společnost s r.o. V roce 2014 byla provedena první etapa prací - fasády ze strany od Purkrábky a od uličky mezi zámkem a budovou Lesů ČR. Obě tyto fasády vykazovaly výrazné poškození, velká část prvků výzdoby byla odpadaná, proto bylo nutné restaurátorskými metodami ob-

novit a vymodelovat chybějící části štukové výzdoby. Současně byly prováděny opravy a nátěry oken, doplnění chybějících dveří, mříží atd. Druhá etapa prací v části průčelí zámku s věží a nádvořím bude dokončena do poloviny června 2015. Zároveň v roce 2014 probíhaly přípravné práce pro zahájení další investiční akce financované dotací MK - odvlhčení a odkanalizování zámku, snížení terénu a úprava povrchů (id. č. akce SMVS 134V112000120), jejímž cílem je snaha o odstranění příčin vlhkosti budovy a úprava okolí zámku. Pro odvlhčení je nutné snížit úroveň terénu, vybudovat kolem zdiva budovy drenáže a okapové chodníky, zhotovit chybějící části kanalizace včetně vsaků a nahradit asfaltové plochy vhodnějšími zpevněnými komunikacemi. V průběhu roku 2014 byla dopracována konečná podoba projektové dokumentace této stavební akce, byly zajištěny všechny potřebné doklady pro stavební řízení a podklady k vyhlášení výběrového řízení na zhotovitele stavebních prací. Stavební práce budou zahájeny v roce 2015. (NULK, ©2016)

Poznámka: V roce 2014 probíhala další část oprav fasády/obnova zámku. Byl poskytnut příspěvek ve výši 5 131 000 Kč (neinvestiční prostředky). Skutečně bylo čerpáno celkem 4 365 309 Kč, rozdíl 765 691 Kč oproti plánovaným nákladům vznikl z důvodu neprovedení části prací. Vzhledem k náročným postupům restaurátorských oprav štukové výzdoby fasády zámku a nutnosti dodržení technologických postupů byly tyto práce přesunuty do další etapy v roce 2015, kdy budou podle rozhodnutí o poskytnutí dotace práce dokončeny. (NULK, ©2016)

3.4 Širší vztahy k městu a regionu Strážnicka

Starobylá Strážnice zaujímala po mnoha stránkách zvláštní postavení v dějinách celé Moravy. Prvotní zakladatelský záměr, spojený s ochranou hranice, určoval i další osudy celého města. Přestože se stal ze Strážnice rozlehlý sídelní celek, s vyspělou řemeslnou výrobou, obchodem a školstvím, v pozadí stále přetrvávala vojenská funkce. Byla to právě strategická poloha Strážnice, která městu přinášela střídavě období slávy i hlubokého ponížení. (Pajer 1999, s. 8)

Na základě rozborů a pod různými úhly pohledu, můžeme říct, že význam Strážnice v dějinách země byl větší, než se doposud předpokládalo. Stupeň této důležitosti se z velké části odvíjel od soudobých majitelů zámku, původně hradu, který zde stával již v dobách Přemysla Otakara II. Právě společenská prestiž, příklonění se k určitému trendu a charisma každého z majitelů, určovaly osudy celého města. Například rod Kravařů, kdy město bylo

hlavní baštou husitství na Moravě. A co Magnisové, kteří se zasloužili o rozkvět města přizváním do Strážnice řádu piaristů. Jsou to velmi zjednodušené teorie, ale stejně jako v minulosti, i nyní osudy města řídí jeho nejvyšší „velitelé“. Dnes sídlí na Městském úřadě a disponují s městskou pokladnou. Částečně podporují jménem města i své dominanty, mezi které zámek bezesporu patří. Ten k sobě na oplátku táhne turisty a rozvíjí tak turistický ruch celému městu. S návštěvníkem památky je přirozeně spojen zisk restaurací a jiných občerstvení, kulturních akcí pořádaných organizacemi města, ubytováním se na delší dobu a zkrátka tak nějak „ty penízky zůstávají ve Strážnici“. Ne nadarmo se Strážničanům říká „grajcárci“. Pro minci by si nechali koleno vrtat. Ale to je z jiného soudku. Tak jako zámek rozvíjí turismus města, má svoji hodnotu i v pohledu regionu (tedy spíše mikroregionu) Strážnicka. Mikroregion Strážnicko vznikl v roce 2002 jako svazek deseti obcí, mezi které patří: Strážnice, Petrov, Sudoměřice, Radějov, Tvarožná Lhota, Kněždub, Hroznová Lhota, Tasov, Žeraviny, Kozojídky o celkové rozloze 130,65 km². Účelem založení bylo zajištění celkového rozvoje, kam řadíme společné prosazování záměrů, které by jinak přesáhly možnosti každé účastnické obce. Hlavním cílem je tedy koordinace investičních akcí, územní plánování, zajišťování a realizace technické infrastruktury, zvyšování zaměstnanosti, podpora soukromého podnikání a cestovního ruchu, ochrana životního prostředí a dosažení celkové ekologické stability dané oblasti. Zámek pak můžeme vyhodnotit jako jedinou památku tohoto rázu v mikroregionu. Přirozeně nemůže konkurovat jiným okolním zámkům jako Milotice, či Lednicko-valtický areál, ale v kompozici mikroregionu je výnosným turistickým bodem. (Strážnicko, ©2016)

Strážnice spadá do regionu Slovácko, turistické oblasti Hodonínsko a zóně Strážnicko. Na tomto místě je jen okrajově zmíněno, čím dalším může tato část České republiky zaujmout v cestovním ruchu. Na Strážnicku je jedinečný soubor turistických cílů od zajímavých archeologických keltských lokalit vrchu Šumárník a Hrudý, kde byly odhaleny pozůstatky sídliště s keramikou věteřovského typu. Nejcennější soubor lidových stavebních památek na Strážnicku najdete v městské památkové zóně ve Strážnici. Kromě zámku je to i Bílá věž, středověký Průžkův mlýn, areál piaristického kláštera s chrámem Nanebevzetí Panny Marie, pozůstatky chráněné židovské čtvrti se synagogou a druhým největším židovským hřbitovem na Moravě. Další památky jsou zámek ve Bzenci, lokalita chráněných vinných sklepů „Plže“ v Petrově, technická památka Výklopník na Baťově kanále v Sudoměřicích. Strážnickem vede několik turistických tras i cyklotras, samotnou kapitolou je téměř nedo-

tčená příroda Bílých Karpat s památnými stromy oskerušemi, či rozlehlými vinicemi. (Strážnicko, ©2016)

Hodonínsko jako takové dále nabízí město Hodonín s množstvím kulturního využití, četnými muzei apod. Poblíž jsou Mikulčice, centrum Velkomoravské říše či Čejkovice s templářskou tvrzí. Na západě se nachází Kyjovsko, kde se kromě slovácké metropole Kyjova nachází i zámek Milotice. Protější stranu ovládá Veselí nad Moravou, centrum Veselska s řadou dalších památek. K porovnání se zámek je potřeba zmínit, že zámeček v Hodoníně, Kyjově a částečně i ve Strážnici, dnes slouží jako muzea. Jediný zámek Milotice plně využívá svých prostor a expozic k cestovnímu ruchu. Z hlediska Slovácka můžeme každému nabídnout to, co si představuje pod pojmem to nejlepší. Jsou to krásy Pálavy, Chřibů, zámky Lednice, Mikulov, Buchlovice, hrady Buchlov a Malenovice, velkomoravské hradiště Starého Města či Pohanska i poutní místa Velehrad, Žarošice nebo Svatý kopeček. Většině těchto památek v hledisku regionu nemůže zámek Strážnice jako takový konkurovat. Jeho návštěvníci jsou turisté vyhledávající zážitky na Baťově kanále, či skanzenu, nebo projíždějící Strážnici k jiným místům. Dále v této práci budou analyzovány důvody, proč si takto zámek Strážnice stojí z hlediska konkurenceschopnosti. (Slovácko, ©2016)

4 ZHODNOCENÍ PROBLÉMŮ A PŘÍLEŽITOSTÍ ROZVOJE ZÁMKU STRÁŽNICE

V této části se bude práce zaměřovat na různé typy analýz, které poskytnout kvalitní výsledky výzkumu, na jejichž základě budou určovány návrhy projektů pro rozvoj a zvýšení atraktivity zámku. Z analýz jsou použity SWOT analýza, Porterova analýza pěti sil a také dotazníkové šetření u návštěvníků i zaměstnanců zámku doplněné rozhovorem. Po teoretickém představení typu analýzy následuje její praktické využití. Pouze u pohledu návštěvníků a zaměstnanců je přiložen dotazník, jehož výsledkům je věnována celá kapitola 5 zaměřena na syntézu poznatků analýz a východiska pro návrh projektů.

4.1 SWOT analýza

Tato analýza se věnuje silným a slabým stránkám, příležitostem a ohrožením instituce zámku. Smyslem SWOT analýzy je souhrnně popsat hlavní vnitřní a vnější faktory, které mají vliv na rozvoj dané obce/organizace/situace. Pro vnější faktory, příležitosti a hrozby, platí, že je nelze ovlivnit vlastními silami. Mezi vnější příležitosti řadíme ekonomickou situaci, trh, demografickou situaci aj. K hrozbám potom aktivity konkurence, demografické změny apod.

Tato analýza je nástrojem k určení současné pozice na trhu, v tomto případě tedy konkrétně na trhu cestovního ruchu. Samotný název SWOT analýza je zkratkou počátečních písmen anglických výrazů:

S – strenghts (silné stránky, tj. pozitivní skutečnosti zámku)

W - weaknesses (slabé stránky, tj. negativní skutečnosti zámku)

O - opportunities (příležitosti)

T - threats (hrozby)

Na základě výsledků této analýzy se v návrhové části hledají cesty, jak využít silné stránky a příležitosti a jak eliminovat zjištěné slabé stránky a hrozby. (Pásková 2002, str. 283)

Tabulka 3: Tabulka SWOT analýzy zámku Strážnice

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> • nízké vstupné • široká nabídka výstav • bezbariérový vstup • prohlídky pro dětské návštěvníky • propojení s místním muzeem 	<ul style="list-style-type: none"> • slabá produktová základna • špatná propagace zámku • webové stránky NÚLK • nedostatečná marketingová strategie • chybějící plánec areálu • chybějící úschovna kol
PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
<ul style="list-style-type: none"> • poloha zámku na hranicích se Slovenskou republikou/Rakouskou republikou • není v České republice příliš znám • rekonstrukce • pravidelné akce • nabídka zážitkového programu 	<ul style="list-style-type: none"> • nezaměstnanost v okrese Hodonín • nedostatek financí pro zámek • neinformovanost průvodců • špatně rozdělené okruhy prohlídky • přítomnost zaměstnanců NÚLK

Zdroj: vlastní zpracování

4.2 Porterova analýza pěti sil

Jedna z nejvýznamnější a přitom základních analytických nástrojů je Porterova analýza pěti sil. Její význam je v tom, že odhaluje síly, které společně formují konkurenceschopnost organizace, což dává možnost definovat postavení organizace na trhu skrze popis vnějších činitelů. V našem případě se bude jednat o identifikaci vnějších činitelů, se kterými je třeba počítat v navrhovaných opatřeních. Porter vytvořil svou analýzu na základě populárnější SWOT analýzy, kterou považoval za příliš obecnou. Tu se mu však nepodařilo nahradit, dnes se v praxi používají obě.

V komerční sféře je oněch pět sil:

- rivalita stávající konkurence

- vliv zákazníků
- vliv dodavatelů
- hrozba substitutů
- hrozbu vstupu nových konkurentů

Vzhledem ke kontextu, v rámci kterého tato analýza vzniká – tedy kultuře na úrovni města a spíše přímo kulturní památky, musíme tuto analýzu přizpůsobit takto:

- rivalita zámků (případně hradů apod.) v rámci dané oblasti
- vliv návštěvníků zámku
- vliv organizací pořádající akce a organizující kulturní život a cestovní ruch (spolupracující organizace)
- hrozba substitutů u návštěvníků
- hrozba vstupu nových konkurentů. (Hanzelková 2009)

Je třeba rozlišovat kontext oblastí činnosti a konkrétní podoby aktivit, v rámci kterých je konkurence popisována. Můžeme mít na mysli i rivalitu organizací typu hrad, zřícenina či jiná kulturní památka. Pokud uvažujeme v tomto vyměření, jsou konkurentem okolní kulturní památky všech typů. Vzhledem k faktu, že nejbližší konkurenceschopný zámek se nachází v Miloticích, které jsou vzdáleny od Strážnice asi 20 kilometrů, může docházet k přetahování návštěvníků dle nabídky zámků. Další konkurencí mohou být významnější lokality jako zámek Buchlovice, hrad Buchlov, případně celý Lednicko – valtický areál, památka UNESCO. Specifická situace nastává v případě cestovního ruchu, kdy se mění pozice okolních zámků z konkurence na spolupráci. Zajímavě může situaci ovlivnit i struktura nabízených služeb a kulturních akcí. Především u kultury má konkurence velmi slabý vliv, je jednotvárná a spíše než odlišit se, se neustále snaží navzájem přebít akcemi, které kopírují osvědčené formáty (diskotéky, zábavy, koncerty skupin, které v regionu hrají často apod.).

4.2.1 Vliv návštěvníků zámku

Vlastní vliv zákazníka je ovlivněn mnoha aspekty. Jednotliví návštěvníci se totiž liší svými potřebami, požadovanou kvalitou služby apod. Velká vyjednávací síla je v případě malého počtu odběratelů, odběratelé mající nízký zisk, či pokud je výrobek standardizovaný (což v našem případě je pouze, pokud se návštěvník nemá jak dopravit k jinému zámku). Síla návštěvníků zámku, je tím větší, čím více jsou zámky závislé na vstupném jako na zdroji

financování svých aktivit. Je tedy přirozené, že více jsou na spokojenosti, věrnosti, ale také ochotě platit vstupné ze strany publika závislé instituce, které nemají charakter příspěvkové organizace (nemají jisté financování vlastního provozu). Zámek Strážnice spadá pod příspěvkové organizace Ministerstva kultury České republiky (je součástí Národního ústavu lidové kultury) a tudíž je pro něj vyjednávací síla návštěvníků malá.

4.2.2 Vliv organizací pořádající akce a organizující kulturní život a cestovní ruch (spolupracující organizace)

Město jako instituce vlastní kulturní aktivity nemá a svým občanům tyto služby nabízí buď skrze příspěvkové organizace, které zřizuje, nebo podporou dalších organizací. V tomto případě začleníme mezi dodavatele jak příspěvkové organizace města, tak i další poskytovatele kulturního programu. Jejich síla je v tomto kontextu velká, protože právě tyto organizace určují výslednou podobu kulturního programu ve městě. (Holomčík 2014, s. 15)

4.2.3 Hrozba substitutů u návštěvníků

Substitučními produkty jsou v Porterově modelu myšleny produkty z jiného průmyslového odvětví, které mohou dané produkty nahradit. Tedy pro jistou skupinu odběratelů mají stejnou funkci, jen jsou postaveny na jiné technologii. Substituty se v daném kontextu rozumí ten typ činností, který může nahradit nabízené kulturní akce či aktivity spojené s cestovním ruchem, přestože je z jiného odvětví, či oboru. V našem případě, jsou substituty relativně omezené. V přímé blízkosti se nachází nefunkční zámek Veselí nad Moravou a již zmiňovaný zámek Milotice. Větší hrozbou jsou „více honosné“ substituty jako Lednicko-valtický areál či případně případná pasivita turistů.

4.2.4 Hrozba vstupu nových konkurentů

Při analýze konkurenčního prostředí musíme brát v potaz i vznik potencionální konkurence případně konkurence z jiných odvětví. Pro náš účel můžeme hrozbu vstupů nových konkurentů vyřadit, neboť nově nemůže vzniknout zámek se stejnou historickou hodnotou. Hrozbou mohou být jiné kulturní památky z různorodých oblastí cestovního ruchu.

Výše uvedená Porterova analýza pěti sil vyjádřila několik stěžejních faktů, které by bylo vhodné zohlednit v navrhovaných opatřeních. Jedná se zejména o nutnost podporovat rozvoj zámku. Zároveň by tato podpora měla zohledňovat principy konkurenceschopnosti

a vytvořit nástroj motivace zámekům směrem k dalšímu rozvoji jejich aktivit. Vzhledem k obtížně identifikované síle návštěvníků by se další opatření měla věnovat také důslednější práci s potencionálními návštěvníky. Jedná se hlavně o neustálé zlepšování prostředků propagace, zvýšení atraktivity rozšířením služeb a také o zohlednění poptávky návštěvníků, např. formou anket, průzkumů, diskuzí apod. (David 2011, s. 150 – 168)

4.3 Pohled pracovníků

Pro zpracování názorů zaměstnanců NÚLK a tudíž i zámku, byla jako analytická metoda zvolena forma dotazníkového šetření s doplňujícím rozhovorem. Několik let jsem na zámku působila jako průvodkyně a z tohoto hlediska znám veškeré interní informace a postupy. Z hlediska co nejkvalitnějšího výsledku pro následnou syntézu poznatků všech analýz a vytvoření návrhů pro rozvoj a zvýšení atraktivity zámku Strážnice, jsem vytvořila dotazník o celkem 10 otázkách týkajících se především názoru na stávající situaci zámku. Mé poznatky vedly k tématům využití zámku, možných služeb, které by zámek měl nabízet, názoru na konkurenci či kvalitou propagace. Detailní přehled otázek je přiložen v příloze. Výsledky průzkumu mezi zaměstnanci zámku v různých pozicích, jsou vyhodnoceny v následující kapitole.

4.4 Pohled návštěvníků

Nejtěžejnější částí analýzy je dotazníkové šetření u návštěvníků zámku Strážnice. Návštěvníci v průběhu sezóny 2015 odpovídali na celkem 10 otázek, které jsou ve formě dotazníku uvedeny v příloze. Smyslem dotazníku bylo zjistit preference návštěvníků, jejich názor na zámek z různých hledisek a doporučení k dalšímu rozvoji. Velmi nevhodně byla zařazena otevřená otázka týkající se právě návrhů ke zlepšení. Převážná většina návštěvníků nezodpověděla, ačkoliv s nimi byl navázán úzký kontakt a následný rozhovor. Dotazníky byly vyplňovány po ukončení prohlídky, tedy až měli možnost se o zámku dozvědět co nejvíce informací. Realizaci jsem si zajišťovala sama u svých skupin na prohlídce. Nutno konstatovat, že lidé nejsou moc vstřícní, ačkoliv vyplnění dotazníku nezabralo v průměru ani 3 minuty. Následné výsledky jsou shrnuty v kapitole 5 věnující se syntéze poznatků na základě, které jsou vytvořeny návrhy pro zvýšení atraktivnosti zámku Strážnice.

Podoba obou dotazníků je v přílohách.

5 SYNTÉZA POZNATKŮ ANALÝZY A VÝCHODISKA PRO NÁVRH PROJEKTŮ

Pátá kapitola této diplomové práce shrnuje hlavní záměry dotazníkového šetření návštěvníků a také zaměstnanců zámku Strážnice, které bylo realizováno v návštěvnické sezóně 2015 v prostorách zámku. Výběr respondentů šetření byl omezen na návštěvníky ve skupině autorky této práce, která pracovala na zámku jako průvodkyně. Cílová hodnota nebyla pro práci stanovena, šetření probíhalo dle harmonogramu autorky jak ve všední dny, tak o víkendech či státních svátcích a dnech kdy na zámku probíhají akce. Oslovení ke spolupráci na šetření byli návštěvníci hromadně na konci prohlídky. Zapojil se zhruba každý třetí, přičemž téměř nikdo nevyplnil otázku na možná doporučení pro zámek. Mnohem lepší a častější byla komunikace osobní, kdy se návštěvník rozpovídá, co se mu líbí, co by změnil apod. Celkově bylo sesbíráno 183 dotazníků. Z řad zaměstnanců bylo sesbíráno 5 dotazníků, které byly doplněny osobním rozhovorem. Tady bylo dotazníkové šetření zaměřeno na jejich názor na činnost zámku, možný budoucí rozvoj apod. Následující kapitoly shrnují hlavní záměry a doporučení dotazníkového šetření.

5.1 Profil návštěvníků

První část vyhodnocení se zaměřuje na otázku, jaký je profil respondentů dotazníkového šetření. V tomto ohledu jsou předmětem zájmu charakteristiky: pohlaví, věk, nejvyšší dosažené vzdělání a místo bydliště s orientací na kraj. Vzhledem k omezení výběru respondentů na dané skupiny, musíme i výsledky profilu návštěvníků brát s určitou rezervou.

Tabulky 4 až 8 představují strukturu respondentů dotazníkového šetření vzhledem k výše uvedených charakteristikám. Výsledky ukazují, že nejvíce typickým návštěvníkem zámku Strážnice je žena ve středním věku 18 až 59 let se středním vzděláním s maturitou, přicházející na zámek s rodinou, která bydlí v Jihomoravském kraji. K dalším početným skupinám patří vysokoškolsky vzdělaní návštěvníci, s doprovodem partnera/partnerky s místem bydliště na Slovensku

Zde je souvislost s blízkostí Strážnice a státní hranice se Slovenskou republikou, asi 6 kilometrů. Z krajů v České republice jsou nejvíce zastoupeny sousední Zlínský kraj anebo i hlavní město Praha.

Tabulka 4: Struktura respondentů dotazníkového šetření vzhledem k pohlaví

Pohlaví	Počet	Podíl
muž	75	41%
žena	108	59%

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 5: Struktura respondentů dotazníkového šetření vzhledem k věku

Věk	Počet	Podíl
0-17 let	28	15,3%
18-59 let	133	72,7%
60 a více let	22	12,0%

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 6: Struktura respondentů dotazníkového šetření vzhledem ke vzdělání

Vzdělání	Počet	Podíl
základní	35	19,1%
střední bez maturity	33	18%
střední s maturitou	58	31,7%
vyšší odborné	12	6,6%
vysokoškolské	45	24,6%

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 7: Struktura respondentů dotazníkového šetření vzhledem k organizovanosti návštěvy

Organizovanost návštěvy	Počet	Podíl
individuálně	6	3,3%
s partnerem/partnerkou	49	26,8%
s rodinou	102	55,7%
v organizované skupině	26	14,2%

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 8: Struktura respondentů dotazníkového šetření vzhledem k místu bydliště (kraje)

Kraj	Počet	Podíl
Jihomoravský	62	33,88%
Vysočina	8	4,37%
Ústecký	7	3,83%
Středočeský	4	2,19%
Královehradecký	5	2,73%
Moravskoslezský	10	5,46%
Praha	17	9,29%
Jihočeský	2	1,09%
Liberecký	7	3,83%
Plzeňský	4	2,19%
Olomoucký	8	4,37%
Zlínský	18	9,84%
Pardubický	7	3,83%
Slovenská republika	24	13,11%

Zdroj: vlastní zpracování

5.2 Navštívená místa a motivy návštěvy

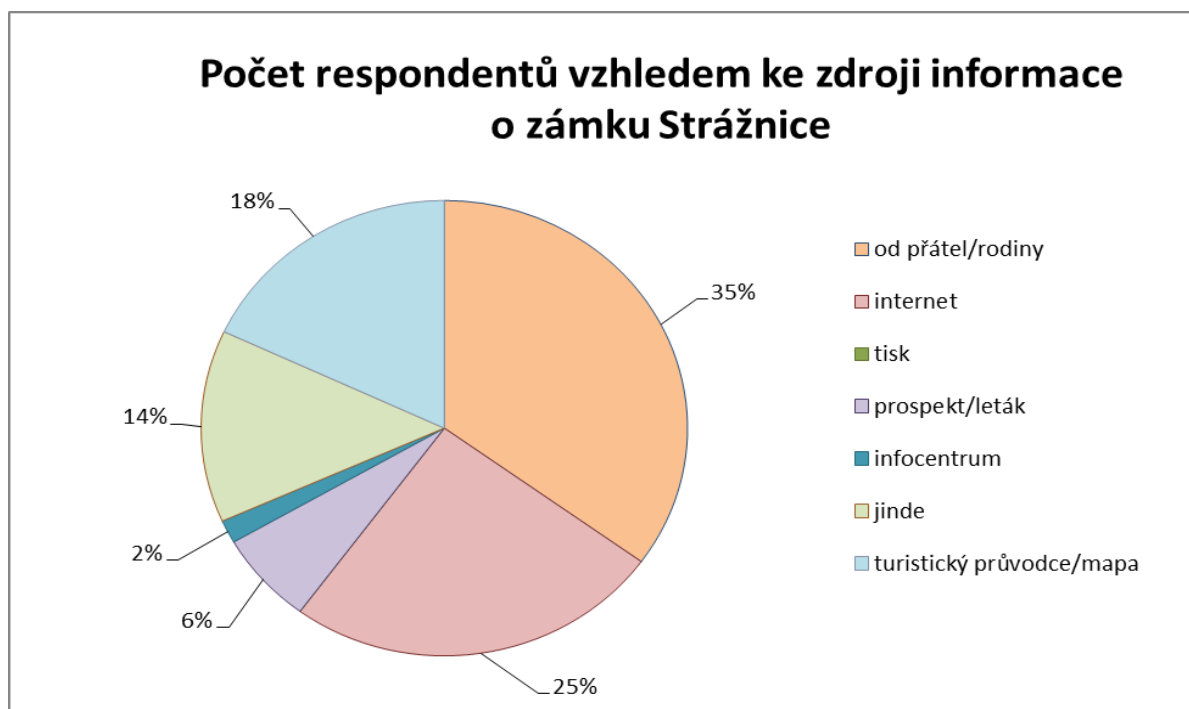
Druhá část vyhodnocuje otázky spojené s motivem návštěvy a okolnostmi návštěvy. Tabulka 9 znázorňuje, odkud se nejčastěji návštěvník dozví o zámku Strážnice. Překvapením není vysoké procento zastoupení internetu jako zdroje informace či předávání tradiční metodou od přátel či rodiny. Naopak tisk nezískal žádný hlas což je kupodivu k oblíbenosti tohoto zdroje zarážející. Jistou souvislost to může mít s nedostatečnou propagací, což bude dále rozebráno. V návaznosti graf 1, který vyhodnocení této otázky staví do přehlednějšího světla.

Tabulka 9: Struktura respondentů dotazníkového šetření vzhledem ke zdroji informace o zámku Strážnice

Zdroj informace	Počet	Podíl
od přátel/rodiny	64	35,0%
internet	46	25,1%
tisk	0	0%
prospekt/leták	12	6,6%
infocentrum	3	1,6%
jinde	25	13,7%
turistický průvodce/mapa	33	18,0%

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 1: Počet respondentů dle zdroje informace o zámku

Zdroj: vlastní zpracování

Následující graf 2 nám znázorňuje množství respondentů, kteří před návštěvou zámku navštívili také jeho webové stránky. Plných 72% tak neučinilo, čemuž se není proč divit. Zámek jako samostatná instituce žádnými webovými stránkami nedisponuje. Pár informací lze pouze dohledat na stránkách Národního ústavu lidové kultury. Toto je hrubou chybou

v dnešním elektronickém světě. Může silně ovlivňovat návštěvnost zámku a stejně tak upřednostňovat jiné památky a místa ve Strážnici i celém regionu, které mají kvalitnější webový prostor, lépe dostupný a s lepšími informacemi. Na základě tohoto výsledku vznikl i jeden z návrhů ke zlepšení propagace zámku Strážnice.

Graf 2: Počet respondentů, kteří navštívili webové stránky zámku Strážnice

Zdroj: vlastní zpracování

Další otázka směřovala na motiv návštěvy zámku Strážnice a my můžeme rozpoznat dva hlavní důvody: zájem o historii a volnočasová aktivita. Obecně tak návštěvníci zámek Strážnice vnímají jako místo historické hodnoty a vzdělávací funkce a jednat jako místo zábavy. V tomto směru je potřebné rozšiřovat zážitkovou funkci zámku. Za pozornost stojí i další poznatky vyplývající s osobních rozhovorů: jako volnočasovou aktivitu zámek vnímají především návštěvníci z Jihomoravského kraje, kteří jezdí po výletech a vyhledávají místa, která ještě nenavštívili. Pokud byla návštěva zámku spojena s jiným objektem, jednalo se nejčastěji o Muzeum vesnice jihovýchodní Moravy neboli Skanzen, případně spojeno s plavbou po Baťově kanále, neboť zámecký park je v blízkosti přístaviště. Na tuto otázku navazovala otázka, jakým dopravním prostředkem návštěvník přijel. Tabulka 11 nám ukazuje, že nejčastěji je to automobil, případně návštěvník přišel pěšky (což je logické, neboť zámek leží asi 2 kilometry od centra města, v zámeckém parku). Jako jiný

dopravní prostředek bylo nejčastěji uváděno kolo. Souvislost této otázky s návrhovou částí tkví v problematice parkoviště.

Tabulka 10: Struktura respondentů dotazníkového šetření vzhledem k důvodu návštěvy zámku Strážnice

Důvod návštěvy	Počet	Podíl
zájem o architekturu	12	6,6%
zájem o historii	74	40,4%
volnočasové aktivity	65	35,5%
sběr upomínkových před-	5	2,7%
spojení návštěvy s jiným	27	14,8%

Pozn.: Spojení návštěvy zámku bylo vždy z hlediska objektu skanzenu či Baťova kanálu.

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 11: Struktura respondentů dotazníkového šetření vzhledem k dopravnímu prostředku, pomocí kterého zámek navštívili

Dopravní prostředek	Počet	Podíl
auto	115	62,8%
autobus	22	12,0%
vlak	7	3,8%
pěšky	32	17,5%
jiné	7	3,8%

Zdroj: vlastní zpracování

5.3 Spokojenost návštěvníků s nabídkou, cenová politika

Třetí část vyhodnocení se zaměřuje na otázky spojené se spokojeností návštěvníka s nabídkou zámku Strážnice. Hodnocení vybraných aspektů probíhalo pomocí Likertovy škály, kdy hodnota 1 je nejhorší a hodnota 5 je nejlepší. Následující graf představuje základní poznatky. Nejvíce pozitivně hodnotili respondenti otvírací dobu zámku (viz. výše) a také obsah prohlídky (zřejmě závisí i od osoby průvodce, což mnozí doplnili v osobním rozhovoru). Nejhůře byla naopak hodnocena možnost občerstvení respektive úplný nedostatek,

na což i většina návštěvníků upozornila. Spolu s tím dodali několik typů na nápravu. Tyto budou zmíněny v návrhové části.

Graf 3: Hodnocení spokojenosti respondentů dotazníkového šetření s vybranými službami zámku Strážnice

Zdroj: vlastní zpracování

Tyto výběrové otázky na spokojenost se službami zámku, byly doplněny otevřenou otázkou, kde respondenti mohli zodpovědět:

- Co se Vám na zámku Strážnice nejvíce líbilo?
- Co se Vám na zámku Strážnice nelíbilo?
- Navrhl/a byste nějaké zlepšení?

Na tuto otevřenou otázku plných 119 respondentů vůbec neodpovědělo. U zbylých převládala spíše pozitivní odezva a k návrhům se buď nechtěli vyjadřovat, nebo nevěděli jak to vyjádřit. Pozitivního hodnocení se dočkali interiéry zámku, výstava hudebních nástrojů či krojů a také výkon slečny průvodkyně s odborným výkladem. Naopak v negativních hodnoceních se objevovala kritika na nulovou možnost občerstvení. Více shrnují následující tabulky.

Tabulka 12: Nejčastější odpovědi respondentů dotazníkového šetření na otázku „Co se Vám na zámku Strážnice nejvíce líbilo?“

Aspekt	Četnost odpovědí
Historické interiéry	11
Průvodci, zaměstnanci	6
Výstava krojů (otevřena 30.6.2015)	5
Výstava hudebních nástrojů	4
Prostředí, park, zámecká architektura	2

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 13: Nejčastější odpovědi respondentů dotazníkového šetření na otázku „Co se Vám na zámku Strážnice nelíbilo?“ v závislosti „Jaké byste navrhl/a zlepšení?“

Aspekt	Četnost odpovědí
Rozšíření expozice a další místnosti	10
Více akcí typu pořádání svateb, noční prohlídky apod.	3
Zlepšení propagace	2
Chybějící kavárna a další možnosti občerstvení	4
Výstavy zaměřené na edukaci dětí	2
Zlepšení nabídky suvenýrů	2
Obměna expozic	1

Zdroj: vlastní zpracování

V poslední části se dotazníkové šetření zabývalo i aspektem propagace a cenové politiky. První otázka v tomto ohledu se zajímá o názor na výši vstupného, přímo zdali odpovídá rozsahu služby. Na tomto místě je vhodné na výši vstupného upozornit – jedná se o 50 Kč za dospělého do všech zpřístupněných prostor tedy i výstav (v současnosti tři výstavy). Následující tabulka deklaruje názory návštěvníků. Pro plných 63,4% respondentů je 50 Kč průměrnou cenou, za vysokou ji neoznačil nikdo. Těmto výsledkům se nelze divit, tato cena je nejnižší ze všech konkurenčních památek typu zámek či hrad v blízkém okolí a možná v celé České republice v závislosti na obsáhlosti prohlídkové trasy. Na druhou stranu je pravda, že rozsah expozice týkající se zámku je zhruba polovina toho co návštěv-

ník uvidí, zbylá část je věnována výstavám. Pro srovnání, výše vstupného na zámek Milotice se pohybuje okolo 100 Kč za základní prohlídkový okruh za 1 dospělého.

Tabulka 14: Názor respondentů na výši vstupného

Výše vstupného	Počet	Podíl
nízká	67	36,6%
přiměřená	116	63,4%
vysoká	0	0%

Zdroj: vlastní zpracování

Pro zlepšení propagace byla v dotazníku podstatná otázka, zdali by návštěvník doporučil zámek i dalším, známým, rodině apod. Je velmi pozitivní výsledek, že kromě jednoho respondenta by všichni návštěvu zámku doporučili. Bohužel se nepodařilo zjistit, z jakého důvodu respondent odpověděl záporně.

Tabulka 15: Názor respondentů na případnou osobní propagaci zámku Strážnice

Doporučení zámku	Počet	Podíl
ano	182	99,5%
ne	1	0,05%

Zdroj: vlastní zpracování

5.4 Spokojenost zaměstnanců

U zaměstnanců probíhalo dotazníkové šetření zaměřené na jejich pohled konkurenceschopnosti zámku. První otázka byla, jak jsem spokojen se stávajícím využitím zámku. Ačkoliv se zúčastnilo pouze 5 zaměstnanců (z časových a kapacitních důvodů následného rozhovoru), 60% spokojeno s využitím zámku není. Jako důvod nespokojenosti je nejčastěji uváděno neinteraktivní využití prostoru a nerozšiřování historické části jako hlavního prvku kulturní památky. V tabulce 2 vidíme názory na to, které služby by zámek mohl nabízet.

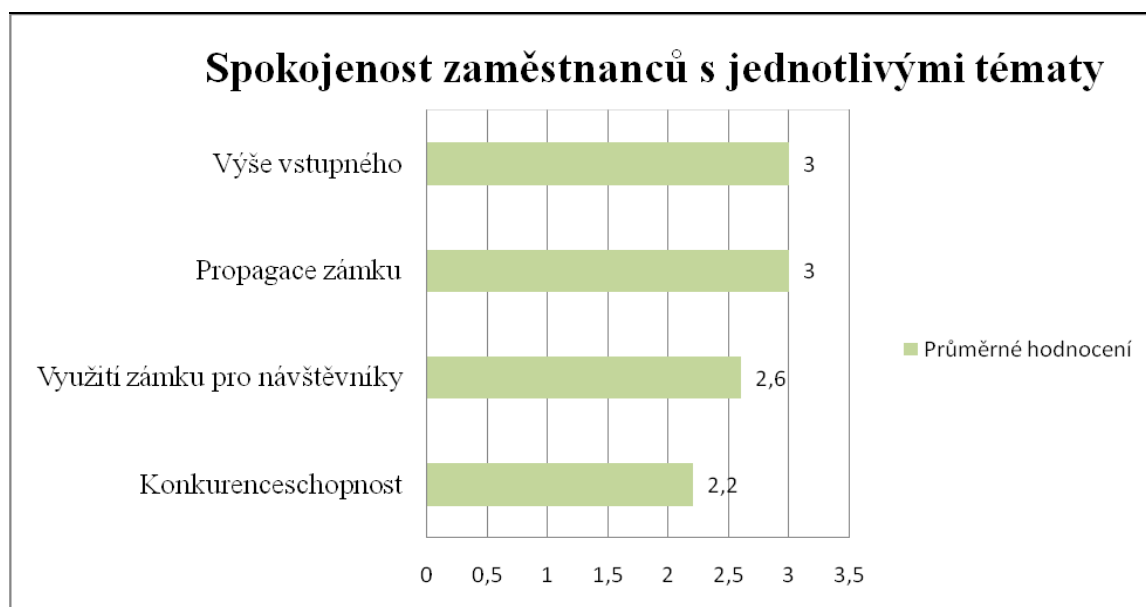
Tabulka 16: Náзор zaměstnanců na typ možné nové nabídky zámku Strážnice

Služba	Počet	Podíl
svatby	1	20%
kulturní akce	1	20%
tématické prohlídky	1	20%
všechny zmíněné	2	40%

Zdroj: vlastní zpracování

Následující hodnocení se týkalo zaměření na spokojenost s dosavadním využitím zámku pro návštěvníky, výši vstupného, kvalitou propagace a také konkurenceschopností zámku. Podobná otázka k využití zámku je otázka první, ale ta v sobě zahrnuje všeobecné využití tedy prostor zámku jako takový. Spokojenost byla vyjádřena pomocí Likertovy škály kdy hodnocení 1 znamenalo málo spokojen a 5 hodně spokojen.

Graf 4: Hodnocení spokojenosti zaměstnanců

Zdroj: Vlastní zpracování

Byly zvoleny i otevřené otázky s vysokou důležitostí vyplnění. První se týkala návrhů na zlepšení. Jednotlivé odpovědi se zaměřili na: zlepšení propagace, rozšíření nabídky akcí, úpravu historické části a prodloužení prohlídkové trasy, využití prostor k zajímavějším výstavám. Ostřejší názory panovaly v odstranění příčin, proč to nejde, což je taková Pando-

řina skříňka této instituce, do čeho bych však nechtěla zacházet do hloubky. Na jinou notu hrál návrh využití květinové výzdoby v expozicích či výstava fotografií z historie zámku. Na osobní otázku zdali zaměstnanci mohou sami nějak více přispět k rozvoji zámku, odpovědělo 60% ano, ale nejsem si jistý jakým způsobem a 20% ano například iniciací pro vedení, návrhy nových nápadů apod. Zde je zarážející, že zaměstnanec instituce váhá, jak jí pomoci k vyšší atraktivitě. Jednalo se o zaměstnance ze širokého spektra (návaznost na poslední otázku – Jaký je můj přínos zámku) např. průvodkyně, které mají na starosti spokojenost návštěvníků v první řadě, udržování dobrého jména zámku i zodpovědnost za prohlídkovou trasu a expozice. Dále se jednalo o archiváře - pracovníky, kteří se snaží hledat další zajímavé informace o historii zámku a využívat je v nabídce. Odpovědi byly i z finančního odboru či propagace. Obojí přínos se týká vhodné reprezentace jakožto zaměstnance „zámku“ přesněji NÚLK.

Nejdůležitější otázkou zůstává názor na chybějící možnost občerstvení, neboť o tomto zásadním problému se na zámku ví. Odpovědi respondentů:

- pro zámek je to hrubý nedostatek. Lidé, kteří přicházejí, by mohli posedět u kávy a zákusku v Zámecké cukrárně. Nic takového v blízkosti není a většina žíznivých, proto na zámku nevytrvá do začátku prohlídky, čímž se snižuje počet návštěvníků
- s ohledem na odlehlost zámku od okolních restauračních zařízení (vyjma sezónního občerstvení na koupališti) to považují docela za problém
- doporučovala bych alespoň vhodně umístěný automat na pití nebo kávu
- bylo by vhodné doplnit.

Veškeré výsledky byly zaznamenány a pomocí nich vznikla návrhová část. Respondentům se nevyplácela žádná odměna. Ale říká se, že dobrý skutek, bude po zásluze potrestán. Tak věřím, že spíše oceněn. Všem respondentům touto cestou děkuji k nápomoci vzniku této diplomové práce.

6 NÁVRH PROJEKTŮ

Na základě poznatků analytické části shrnuté v podobě SWOT analýzy byla formulována rozvojová vize zámku Strážnice. Respektuje význam zachování kulturního dědictví, ale i vzdělávací a zážitkové funkce. Ve spojitosti s vizí jsou stanoveny hlavní cíle, kdy zámek Strážnice usiluje o rozvíjení místní kultury, zlepšení propagaci a informovanosti o dění na zámku a zvýšení nabídky pro návštěvníky z hlediska akcí i historických exteriérů. Dalším z cílů je vyřešení problematiky parkování, občerstvení na zámku či programového zaměření na děti. Pro naplnění výše uvedených cílů byla navržena strategie rozvoje zámku, její priority a opatření, které jí k tomu napomohou.

Návrhová část navazovala na empirické zdroje:

- Dotazníkové šetření se zaměstnanci a návštěvníky zámku Strážnice
- Metoda doplňujících strukturovaných rozhovorů
- Využití závěrů z četných projektů v mikroregionu či podobně zaměřených prací
- Mnohaletou zkušenost zpracovatelky této práce

STRATEGICKÁ VIZE ROZVOJE ZÁMKU STRÁŽNICE

Zámek Strážnice je kompletně zrenovovaná památkou s nadále se rozšiřující historickou expozicí. Je plnohodnotnou součástí kultury města Strážnice, centrem pořádání akcí se vzdělávacími i zážitkovými hodnotami. Splňuje konkurenceschopné podmínky a ve své kategorizaci převyšuje okolní zámky. Má vybudovanou silnou návštěvnickou základnu včetně možnosti občerstvení, parkování či úschovny kol. Přilehlý zámecký park v anglickém stylu je vyhledávaným místem relaxace turistů i obyvatel města.

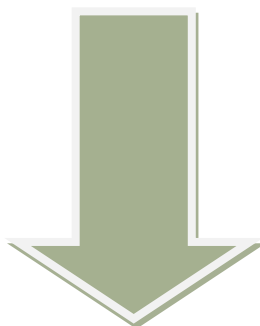
6.1 Priority a cíle strategické vize

Priority vymezují základní směry rozvoje, jejichž stanovením se určí oblast rozvoje. Posléze se formulují dlouhodobé cíle charakterizující konečný stav pro jednotlivé priority. V této části se budeme zabývat dvojím druhem projektů. Jednak investičnímu charakteru projektů tzv. tvrdé projekty a naopak měkkými projekty tzv. marketingové strategie a nástroje, produkty apod.

Bylo stanoveno několik prioritních os projektu zvýšení atraktivity zámku Strážnice, na které navazují jednotlivé cíle:

Priority

- Celková renovace památky
- Zlepšení image a propagace zámku
- Vytvoření konkurenceschopných produktů
- Zkvalitnění zázemí pro návštěvníky

Strategické cíle

Strategický cíl 1: Rekonstrukce historických prostor zámku a zpřístupnění prostorů veřejnosti

Strategický cíl 2: Zlepšení propagace zámku Strážnice a jeho aktivit

Strategický cíl 3: Rozšíření služeb typu akce, událost

Strategický cíl 4: Zkvalitnění návštěvnické základny

6.2 Opatření a aktivity projektu

V této části jsou zvoleny aktivity rozvoje na základě nedostatků, které spatřují zaměstnanci i návštěvníci zámku Strážnice. Opatření představují jednotlivé projekty, jejichž realizace vede k řešení problémů či využití doporučení z výsledků dotazníkového šetření. Realizací je napomáháno k vyplnění dílčích cílů pomocí jednotlivých aktivit.

Mezi základní problém zámku Strážnice patří jeho přístupnost „pouze pro pěší“ návštěvníky. Řešením je **vybudování záchytného parkoviště** v okolí zámku, které by se stalo první aktivitou projektu na zvýšení konkurenceschopnosti zámku. Mezi další návrhy patří tzv. balíček Strážnicka, který by spojoval nabídku zaměřenou na poznávání památek ve městě Strážnice a blízkého okolí, jedná se o **vznik balíčků**, které by zatraktivnili mikroregion i v tomto směru. Cílem je přizpůsobit se požadavkům návštěvníků, nabídnout jim program na více než jeden den a to i například v souhrnné ceně.

Přínosem pro mikroregion je zvýšený zájem návštěvníků a případná spolupráce s okolními mikroregiony (vzhledem k jejich památkám apod.) či neregionální (blízká Skalice na Slovensku). Na podstatném místě si stojí propagace objektu jako celku a zajímavostí jeho okolí. **Propagace** by mohla být mnohem efektivnější než nabídka zámku. Jako jedno z pozitiv se tváří bezbariérovost zámku, kterou mnoho památek v České republice nedisponuje. Zmíněný návrh formy nevšední propagace fotek minulost vs. současnost je pojímána jako vysoce hodnocená myšlenka. Z hlediska **návštěvnické základny** bychom mohli dále zmínit vybudování úschovny kol a prostoru pro odpočinek a občerstvení, které prozatím úplně v prostorách zámku chybí.

Aby veškeré aktivity rozvoje pro zvýšení konkurenceschopnosti a návštěvnosti, mohli vznikat, je potřeba především rozvíjet a rozšiřovat památkový areál zámku, tedy historickou část, exteriéry. K základu patří revitalizace zámku – rekonstrukce, komunikace, prostory pro technické a návštěvnické zázemí. K dalším typům na rozvoj patří pořádání kongresové služby, uspořádání konferencí, školení či jiných business akcí. Ukázky možností firemních akcí: firemní prezentace, konference, semináře, přednášky, tiskové konference a meetingy, slavnostní recepce, gala večere, cocktails, garden party, plesy, koncerty a společenské akce, firemní teambuildingy, firemní odpoledne pro rodiny s dětmi. Organizace svateb v kapli. Akce jako adventní zámek- návštěvníci mají od začátku do konce prosince jedinečnou možnost prohlédnout si svátečně vyzdobený zámek a naladit se do správné vánoční atmosféry při večeři za tónů klasických vánočních koled aj.

Tabulka 17: Opatření a aktivity 1 prioritní osy

Prioritní osa 1: Celková renovace památky

Opatření	Aktivita	Projekt
Opatření 1.1.: Strážní věž	Aktivita 1.1.1.: Rekonstrukce strážní věže	2
	Aktivita 1.1.2.: Zajištění finančních prostředků pro rekonstrukci	
	Aktivita 1.1.3.: Posílení vzdělávací funkce zámku v podobě malé expozice s fotografiemi historie	2
Opatření 1.2.: Salónky	Aktivita 1.2.1.: Dovybavení zrenovovaným nábytkem	
	Aktivita 1.2.2.: Umožnění pořádání kongresových akcí/konferencí a společenských událostí	

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 18: Opatření a aktivity 2 prioritní osy

Prioritní osa 2: Zlepšení image a propagace zámku

Opatření	Aktivita	Projekt
Opatření 2.1.: Online marketing	Aktivita 2.1.1.: Vytvoření webového prostředí zámku Strážnice	
	Aktivita 2.1.2.: Vytvoření nového pracovního místa (webmaster)	
	Aktivita 2.1.3.: Vytvoření online rezervace prohlídky	
Opatření 2.2.: Propagace	Aktivita 2.2.1.: Vydávání společných propagačních materiálů s městem Strážnice	1
	Aktivita 2.2.2.: Spolupodílení se na kulturních aktivitách města	
	Aktivita 2.2.3.: Tvorba propagačních letáků, brožur, publikací apod.	1

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 19: Opatření a aktivity 3 prioritní osy

Prioritní osa 3: vytvoření konkurenceschopných produktů

Opatření	Aktivita	Projekt
Opatření 3.1: Svatební eventy	Aktivita 3.1.1.: Zajištění zázemí kaple – jednací síň	
	Aktivita 3.1.2.: Vytvoření produktového balíčku zaměřením na svatbu	
Opatření 3.2.: Prohlídková trasa	Aktivita 3.2.1.: Rozšíření prohlídkové trasy restaurováním dalších prostor zámku	
	Aktivita 3.2.2.: Vytvoření tematického zaměření prohlídek	
Opatření 3.3.: Pořádání akcí	Aktivita 3.3.1.: Zrealizování programu v souvislosti s tradicemi (velikonoce, advent)	
	Aktivita 3.3.2.: Zvýšení zážitkové funkce a částečně vzdělávací	
	Aktivita 3.3.3.: Nabídka produktů a výrobků mikroregionu	

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 20: Opatření a aktivity 3 prioritní osy

Prioritní osa 4: Zkvalitnění zázemí pro návštěvníky

Opatření	Aktivita	Projekt
Opatření 4.1: Informační a vzdělávací centrum	Aktivita 4.1.1.: Vybudování návštěvnické čekárny, pokladny, prodejny suvenýrů	
	Aktivita 4.1.2.: Vytvoření vzdělávací učebny	
	Aktivita 4.2.3.: Zkvalitnění informačních služeb k doplňku infocentra ve městě	
Opatření 4.2.: Občerstvení	Aktivita 4.2.1.: Vybudování tematické kavárny/cukrárny	
	Aktivita 4.2.2.: Zajištění občerstvení v přízemí (sklepení) vybudováním prostor restaurace/bistra	
	Aktivita 4.2.3.: Rozšíření zážitkové funkce (zámecká „krčma“ s programem)	

Zdroj: vlastní zpracování

KATALOG PROJEKTŮ

Na tomto místě jsou vypracovány dílčí projekty, tak jak by mohly být zrealizovány pro zvýšení atraktivnosti a rozvoje zámku Strážnice.

NÁZEV PROJEKTU – Vytvoření propagačních materiálů

REALIZÁTOR PROJEKTU – Národní ústav lidové kultury ve spolupráci s městem Strážnice a mikroregionem Strážnicko.

VÝSTUP PROJEKTU - Zvýšení zájmu obyvatel o kulturu - zvýšení informovanosti občanů v oblasti kultury - zvýšení atraktivity území pro okolní regiony - řízení spolupráce aktérů v místní kultuře.

VYHODNOCENÍ PROJEKTU - Uvedený projekt odpovídá navržené prioritní ose 2, která si dává za cíl zlepšit image a propagaci zámku

Tabulka 21: Projekt 1 (vlastní zpracování)

Záměr	Podpora organizace destinačního managementu mikroregionu a zámku Strážnice – podpora aktivit, které jsou společné celému mikroregionu. Vydávání společných propagačních materiálů s městem Strážnice, vytvoření brožur, letáků a publikací ke zvýšení podvědomí o dění na zámku a o zámku jako takovém. Primárně zajistit informovanost o zámku Strážnice a vhodná propagace akcí.
Žadatel	Národní ústav lidové kultury
Náročnost	3 měsíce – obsahuje přípravnou fázi projektu, sestavení týmu osob odpovědných za propagaci, vymezení jejich kompetencí, nákup materiálu, výběr dodavatelské společnosti, zadání řešení.
Hrozby	Nedostatečná atraktivita plakátů vzbuzující zájem návštěvníka. Projektové riziko – na projekt bude třeba delší časový úsek, než byl původně předpokládán. Finanční riziko – v případě, že náklady převyšují původní plán. Komunikační riziko - chybně pochopené kompetence jednotlivých aktérů zainteresovaných.

Náklady	400 000,- (inzerce, propagační materiály), 20 000,- ostatní náklady (cestovné, osobní)
Financování	z vlastního rozpočtu

Pozn.: V současné době není v oblasti památkových objektů snadná finanční situace. Ministerstvo kultury jakožto nejvyšší orgán kultury a tudíž i památkové péče rok od roku snižuje výši příspěvků různým kulturním zařízením, a tak se nejen hrady, zámky, muzea, ale i další zařízení musí stále častěji snažit řešit problematiku financování svého provozu. Často -je rozpočet relativně malý a část finančních prostředků si musí zámek obstarat sám. Nejjednodušší variantou je forma spolupráce s dalšími subjekty, ať už jde o externí nebo interní organizace. Náklady jsou v tomto případě nulové, protože se jedná zpravidla o reciproční oboustranně výhodnou spolupráci. Příkladem jsou odkazy mezi jednotlivými www stránkami navzájem, nebo oboustranně výhodné doplňování nabídek pro cestovní kanceláře, či informační portály. Další variantou jsou různé slevové akce např. spojit vstupné zámku a skanzenu do výhodného pasu. (Čekal 2013)

V případě, že není možná dotace státu, zdroje, které využíváme, jsou nedostatečné, a nejsou možnosti, jak získat finanční prostředky od zřizovatele, je nutné se obrátit na externí subjekty, které mohou pomoci k naplnění požadavků zámku. Jedním z nich je získávání peněz formou sponzoringu. V případě zámku Strážnice je vhodné oslovit firmy, případně jednotlivce z okolí, kteří mohou přispět určitou finanční částkou. Dalším způsobem vhodným pro získání finančních prostředků na aktivity a propagaci je uspořádání veřejné sbírky. Na zámku Strážnice zatím neproběhla. (Čekal 2013)

NÁZEV PROJEKTU – Rekonstrukce strážní věže

REALIZÁTOR PROJEKTU – Národní ústav lidové kultury ve spolupráci s Ministerstvem kultury

VÝSTUP PROJEKTU - Zvýšení zájmu obyvatel o kulturu – zpřístupnění věže zámku a vytvoření malé expozice s fotografiemi historie. Posílení vzdělávací funkce zámku.

VYHODNOCENÍ PROJEKTU - Uvedený projekt odpovídá navržené prioritní ose 1, která si dává za cíl celkově zrekonstruovat zámek Strážnice.

Tabulka 22: Projekt 2 (vlastní zpracování)

Záměr	Rekonstrukce historické části věže s vybudováním nových krovů a střechy. Vznik přístupu do věže a malé expozice s historickými fotkami. Primárně zajistit informovanost o zámku Strážnice, zvýšit konkurenceschopnost přístupem nových prostor.
Žadatel	Národní ústav lidové kultury, Ministerstvo kultury
Náročnost	2 roky – obsahuje přípravnou fázi projektu, sestavení týmu osob odpovědných za rekonstrukci i tvorbu expozice, vymezení jejich kompetencí, nákup materiálu, výběr dodavatelské společnosti, zadání řešení.
Hrozby	Projektové riziko – na projekt bude třeba delší časový úsek, než byl původně předpokládán. Finanční riziko – v případě, že náklady převyšují původní plán. Komunikační riziko - chybně pochopené kompetence jednotlivých aktérů zainteresovaných. Sociální riziko – špatně zvolená stavební společnost.
Náklady	Předpokládané výdaje se pohybují v celkové výši 240 miliónů Kč.
Financování	z vlastního rozpočtu, město, dotační programy EU i ČR

ZÁVĚR

Diplomová práce na téma Návrh projektů rozvoje a zvýšení atraktivity zámku Strážnice je rozdělena do tří částí: části teoretické, praktické a návrhové. V úvodu jsou definovány cíle práce a představeny metody, se kterými se v této práci pracovalo v praktické části. Teoretická část se věnuje charakterizování významu kultury a kulturních památek na udržitelný rozvoj. Dále se věnuje nástrojům rozvoje a zvyšování atraktivity kulturních památek v České republice. V těchto kapitolách jsou popsány témata vazby kultury a udržitelného rozvoje, využití potenciálu kultury po roce 2015 a také socioekonomické dopady kultury na udržitelný rozvoj. Zde je zmíněn význam identity území, diferenciací a jedinečnosti, vztahu kultury k cestovnímu ruchu či význam zachování kulturního dědictví. Také je popsán systém Místní agentury 21.

Praktická část je rozdělena na strategickou část a projektovou část dokumentu. Strategická část popisuje a charakterizuje objekt zájmu této diplomové práce – zámek Strážnice. Je provedena analýza vnitřního a vnějšího prostředí zámku kde jsou uvedeny informace o historickém vývoji, základní údaje o zámku dne a také charakteristika objektu jako takového. Charakterizována je ekonomická situace zámku, jeho vztahy k širšímu okolí, městu Strážnici a mikroregionu Strážnicka. Podstatnou část tvoří zhodnocení dosavadních projektů týkajících se zámku, kdy bylo čerpáno ve výročních zprávách organizace Národního ústavu lidové kultury, který dnes zámek spravuje. Na tuto část navazuje rozsáhlý soubor analýz a to celková SWOT analýza, Porterova analýza pěti sil a také dotazníkové šetření. To bylo prováděno jak v řadách návštěvníků zámku tak i pracovníků. Na základě výstupů analýz byla zpracována strategická část, jejímž výstupem jsou prioritní oblasti rozvoje zámku, specifické cíle, opatření a aktivity. Vzhledem ke značnému rozsahu a složitosti tvorby metodiky rozvoje historické památky, byla následná projektová část zúžena na příklady návrhů projektů pro možné zvýšení atraktivity zámku Strážnice a jeho dalšímu rozvoji. Součástí projektové části jsou tak navržené dva dílčí projekty, jeden z oblasti měkkých projektů (propagace) a jeden z oblasti tzv. tvrdých projektů (rekonstrukce).

Věřím, že tato práce bude přínosem pro vedení zámku Strážnice, s nimiž bylo nejen při tvorbě návrhů velmi úzce spolupracováno.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Bařův kanál ©2016. Současnost. *Bařův kanál: Ahoj na vodě* [online]. 2. dubna 2016 [cit. 2016-02-04]. Dostupné z: <http://www.batacanal.cz/vodni-cesta/soucasnost.html>

BINDEROVÁ, Klára. 2013. *Modré z kupy: modrotisk a strážnická dílna Jochoových*. vyd. 1. Boskovice: Albert. 146 s. ISBN 978-807-3262-297.

Culture: a driver and an enabler of sustainable development, ©2015. UNESCO. [online]. 12. dubna 2016 [cit. 2016-12-04]. Dostupný z: <http://www.unesco.org/new/en/culture/themes/culture-and-development/hangzhou-congress/culture-a-driver-and-an-enabler-of-social-cohesion/>

ČEKAL, Tomáš. 2013. *Komunikační strategie Státního zámku Vizovice*. Zlín, Diplomová práce (Mgr.). Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně. Fakulta multimediálních komunikace

České dráhy. ©2016. Mapy železniční sítě. *České dráhy, a. s.* [online]. 1. dubna 2016 [cit. 2016-01-04]. Dostupné z: <http://www.cd.cz/vnitrostatni-cestovani/mapa-site/mapa-zeleznicnich-trati/-5958/>

DAVID, Fred R. 2011. *Strategic management: concepts and case*. 13th ed. Harlow: Pearson, 306 s. ISBN 978-027-3755-999.

DEKAŘOVÁ, Ivana. 2015. *Demografická analýza populačního vývoje mikroregionu Strážnicko*. Olomouc. Bakalářská práce. Palackého univerzita v Olomouci.

DVORSKÝ, František. 2009. *Strážnický okres*. Brno: Garn. 487 s. ISBN 978-80-86347-90-8.

HANZELKOVÁ, Alena, 2009. *Strategický marketing: teorie pro praxi*. Vyd. 1. Praha: C.H. Beck, C.H. Beck pro praxi. ISBN 978-80-7400-120-8.

HOLOMČÍK, Radek. *Strategie rozvoje kultury města Strážnice*. Brno, 2014. Magisterská práce. Masarykova univerzita

HÁJEK, O., NOVOSÁK, J., BEDNÁŘ, P. 2011. Local Agenda 21 and culture: lessons from the Czech Republic. *Culture and Local Governance*, vol. 3, no. 1-2, pp. 83-94.

HENDL, Jan. 2008. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. 2., aktualiz. vyd. Praha: Portál. ISBN 978-80-7367-485-4.

HEŘMANOVÁ, Eva. 2009. *Kulturní regiony a geografie kultury*. 1. vyd. Praha : ASPI. 348 s. ISBN 978-80-7357-339-3.

HRABALOVÁ, Simona. 2004. *Teorie a praxe rozvoje měst a obcí*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita. 93 s. ISBN 978-80-210-3356-8.

HUČKA, M. a A. KUTSCHERAUER. *Regionální disparity: Vznik a příčiny územních nerovností*. VŠB – Technická univerzita Ostrava. s. 14. ISSN: 1802-9450 . [online]. 12. dubna 2016 [cit. 2016-12-04]. Dostupné z: http://disparity.vsb.cz/dokumenty2/RD_0701.pdf

CHRÁSKA, M. 2007. *Metody pedagogického výzkumu*. Praha: Grada Publishing. 272 s. ISBN 978-80-247-1369-4.

KADLEC, Miloš a Milan SVOBODA, 2007. *Památková péče, cestovní ruch a veřejná správa*. 1. vyd. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky [online]. 12. dubna 2016 [cit. 2016-12-04]. Dostupné z: http://www.mmr.cz/getmedia/71687f46-21f8-4e70-8b5c-afb6ab19ad38/GetFile7_1.pdf?ext=.pdf

KOZEL, Roman, Lenka MYNÁŘOVÁ a Hana SVOBODOVÁ, 2011. *Moderní metody a techniky marketingového výzkumu*. 1. vyd. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-3527-6.

Koncepce rozvoje místní kultury ve Zlínském kraji, ©2005. [online]. 4. dubna 2016 [cit. 2016-04-04]. Dostupné z: <https://www.kr-zlinsky.cz/koncepce-rozvoje-kultury-ve-zlinskem-kraji-cl-700.html>

Koncepce účinnějšího působení Ministerstva kultury České republiky ve vztahu k zahraničí na léta 2013 – 2018, ©2016. [online]. 5. dubna 2016 [cit. 2016-04-05]. Dostupný z: <http://www.mkcr.cz/assets/zahranicni-vztahy/Zahranicni-kulturni-politika.pdf>

KUDA, Dalibor. *Příběh strážnické věže*. 1. vyd. Strážnice: Apollo Trans, 55 s. *Kultura*, ©2016. [online]. 4. dubna 2016 [cit. 2016-04-04]. Dostupné z: <https://www.euroskop.cz/9084/sekce/kultura/>

Kulturní politika. 2001. Praha: Ministerstvo kultury. 12. dubna 2016 [cit. 2016-12-04]. Dostupný z: http://www.nulk.cz/files/kestazeni/kulturni_politika.pdf

LEADER+, 2013a. ©2016. Území místní akční skupiny. *LEADER: databáze regionů* [online]. 2004-2013 [cit. 2016-02-04]. Dostupné z: <http://leader.isu.cz/region-na-mape/region/482/MAS-Straznicko-os>

MACHÁČEK, Jaroslav. 2004. Ekonomické souvislosti využívání kulturně historických lokalit. 1. vd. Praha: Oeconomica. s.121. ISBN 978-80-245-0756-0.

Mapy. cz, ©2016.[online]. 2. dubna 2016[cit. 2016-02-04]. Dostupné z: <https://mapy.cz/zakladni?x=17.3167075&y=48.8370206&z=9&l=1&source=muni&id=5667>

Město Skalica, ©2016. [online]. 5. dubna 2016 [cit. 2016-04-05]. Dostupné z: <http://www.skalica.sk/>

Ministerstvo financí České republiky, ©2016. *Finanční podpora místní agendy 21*. [online]. 14. dubna 2016 [cit. 2016-04-14]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/clanek/financni-podpora-mistni-agendy-21.aspx>

Místní agenda 21, ©2016. *Agenda 21*. Ministerstvo životního prostředí.[online]. 12. dubna 2016 [cit. 2016-12-04]. Dostupné z: <http://ma21.cenia.cz/Z%C3%A1kladn%C3%ADinformaceMA21/Agenda21/tabid/101/language/cs-CZ/Default.aspx>

Networksk enterprise europa, ©2016. *Komunitární programy Evropské unie 2014 – 2020*. [online]. 4. dubna 2016 [cit. 2016-04-04]. Dostupné z: http://www.crr.cz/Files/Docs/EEN/EEN_publikace/2015/3%20-%20komunitarni%20programy.pdf

NÚLK Strážnice, ©2016. [online]. 10. dubna 2016 [cit. 2016-10-04]. Dostupné z: <http://www.nulk.cz/>

PAJER, Jiří. 2002. Strážnice: Kapitoly z dějin města. 1. vyd. Strážnice: Městský úřad Strážnice. 495 s. ISBN 80-900300-7-5.

PAJER, Jiří. 2011. Strážničané a přespólní: fotografická suita o městských a venkovských lidech. Strážnice: Etnos. 278 s. ISBN 978-809-0462-243.

PATOČKA, Jiří a Eva HEŘMANOVÁ. 2008. *Lokální a regionální kultura v ČR*. 1. vyd. Praha: ASPI. 200 s. ISBN 8073573478.

PÁSKOVÁ, M.,2002. *Výkladový slovník cestovního ruchu*, Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky. ISBN 80-239-0152-4, str. 283

ŘEDITELSTVÍ SILNIC A DÁLNIC, ©2016. Silniční a dálniční síť. *Ředitelství silnic a dálnic ČR* [online]. 4. dubna 2016[cit. 2016-04-04]. Dostupné z: <http://www.rsd.cz/Silnicni-a-dalnicni-sit>

SKÁCEL, Jan. 1999. Čtení o Strážnici. Strážnice: Muzejní spolek a Městský úřad Strážnice, 237 s.

SLOVÁCKO, ©2016. Úplný průvodce regionem. [online]. 5. dubna 2016[cit. 2016-05-04]. Dostupné z: <http://www.slovacko.cz/lokalita/6484/cms/12556/>

STRÁŽNICKO, ©2016. *Kraj vína, folklóru a orchidejí*. Strážnicko [online]. 5. dubna 2016[cit. 2016-05-04]. Dostupné z: <http://www.straznicko.cz/files/file/StrazKatal08Fin.pdf>

Studijní svět – skupina webů pro chytré studium. ©2016. *Od kdy je člověk kulturní? Kultura a její význam* [online]. 12. dubna 2016 [cit. 2016-12-04]. Dostupné z: <http://www.studijni-svet.cz/od-kdy-je-clovek-kulturni-kultura-a-jeji-vyznam/>

TUBADJI, Annie. 2015. *Culture-based development: empirical evidence for Germany*. 1 st ed. Germany:Regensburg University. P. 690 – 703. ISSN: 0306-8293. [online]. 12. dubna 2016 [cit. 2016-12-04]. Dostupné z: <http://www.emeraldinsight.com/doi/abs/10.1108/03068291211245718>

Zámek a park ve Strážnici, ©2016.[online]. 2. dubna 2016[cit. 2016-02-04]. Dostupné z: <http://www.historickeparky.eu/en/presentation-of-parks/31/>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

%	procento
§	paragraf
€	euro
aj.	a jiné
atd.	a tak dále
apod.	a podobně
CBD	cultural based develoment
CIOFF	Mezinárodní rada organizací folklorních festivalů
CR	cestovní ruchu
č.	číslo
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
DS JMK	Integrovaný dopravní systém Jihomoravského kraje
EU	Evropská unie
CHKO	Chráněná krajinná oblast
JMK	Jihomoravský kraj
Kč	koruna česká
LEADER	Propojení rozvojových aktivit a venkovské ekonomiky
MFF	Mezinárodní folkórní festival
mil.	milion
mld.	miliarda
MK	Ministerstvo kultury
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
m n.m.	metr nad mořem

MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NULK	Národní ústav lidové kultury
NUTS	Nomenklatura územních statistických jednotek
OP	operační program
ORP	obec s rozšířenou působností
OSN	Organizace spojených národů
příp.	případně
tzn.	to znamená
Sb.	Sbírka
SWOT	silné stránky, slabé stránky, příležitosti, hrozby
viz.	více, vidět
UNESCO	United national educational, scientific and cultural organization
ZTP	Zdravotně tělesně postižený

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Mapa České republiky s rozdělením na kraje a zvýrazněným výřezem Strážnicka kde se nachází i zámek Strážnice. (Leader+,2013a, ©2016).....	38
Obrázek 2: Zobrazení města v menším výřezu mapy České republiky (Mapy.cz, ©2016).....	39

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1: Počet respondentů dle zdroje informace o zámku	60
Graf 2: Počet respondentů, kteří navštívili webové stránky zámku Strážnice.....	61
Graf 3: Hodnocení spokojenosti respondentů dotazníkového šetření s vybranými službami zámku Strážnice	63
Graf 4: Hodnocení spokojenosti zaměstnanců.....	66

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Otevírací doba na zámku Strážnice pro rok 2015.....	41
Tabulka 2: Ceník vstupného na zámku Strážnice pro rok 2015	41
Tabulka 3: Tabulka SWOT analýzy zámku Strážnice	53
Tabulka 4: Struktura respondentů dotazníkového šetření vzhledem k pohlaví	58
Tabulka 5: Struktura respondentů dotazníkového šetření vzhledem k věku	58
Tabulka 6: Struktura respondentů dotazníkového šetření vzhledem ke vzdělání.....	58
Tabulka 7: Struktura respondentů dotazníkového šetření vzhledem k organizovanosti návštěvy.....	58
Tabulka 8: Struktura respondentů dotazníkového šetření vzhledem k místu bydliště (kraje)	59
Tabulka 9: Struktura respondentů dotazníkového šetření vzhledem ke zdroji informace o zámku Strážnice	60
Tabulka 10: Struktura respondentů dotazníkového šetření vzhledem k důvodu návštěvy zámku Strážnice	62
Tabulka 11: Struktura respondentů dotazníkového šetření vzhledem k dopravnímu prostředku, pomocí kterého zámek navštívili.....	62
Tabulka 12: Nejčastější odpovědi respondentů dotazníkového šetření na otázku „Co se Vám na zámku Strážnice nejvíce líbilo?“	64
Tabulka 13: Nejčastější odpovědi respondentů dotazníkového šetření na otázku „Co se Vám na zámku Strážnice nelíbilo?“ v závislosti „Jaké byste navrhl/a zlepšení?“	64
Tabulka 14: Názor respondentů na výši vstupného	65
Tabulka 15: Názor respondentů na případnou osobní propagaci zámku Strážnice	65
Tabulka 16: Názor zaměstnanců na typ možné nové nabídky zámku Strážnice	66
Tabulka 17: Opatření a aktivity 1 prioritní osy.....	71
Tabulka 18: Opatření a aktivity 2 prioritní osy	71
Tabulka 19: Opatření a aktivity 3 prioritní osy.....	72
Tabulka 20: Opatření a aktivity 3 prioritní osy.....	73
Tabulka 21: Projekt 1 (vlastní zpracování).....	74
Tabulka 22: Projekt 2 (vlastní zpracování).....	76

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Členění předpisů a jiných správních aktů podle věcných hesel

Příloha P II: Dotazníkový formulář pro zaměstnance zámku Strážnice

Příloha P III: Dotazníkový formulář pro návštěvníky zámku Strážnice

Příloha P IV: Zámek Strážnice

PŘÍLOHA P I: ČLENĚNÍ PŘEDPISŮ A JINÝCH SPRÁVNÍCH AKTŮ PODLE VĚCNÝCH HESEL

UMĚNÍ, KNIŽNÍ KULTURA A KNIHOVNY
STÁTNI PAMÁTKOVÁ PÉČE
OCHRANA MOVITÉHO KULTURNÍHO DĚDICTVÍ, MUZEA A GALERIE
HROMADNÉ SDĚLOVACÍ PROSTŘEDKY A KINEMATOGRAFIE
PROVÁDĚNÍ AUTORSKÉHO ZÁKONA
CÍRKVE A NÁBOŽENSKÉ SPOLEČNOSTI
FINANCOVÁNÍ KULTURY
VĚCI VŠEOBECNÉ A ORGANIZAČNĚ SPRÁVNÍ
UMĚNÍ, KNIŽNÍ KULTURA A KNIHOVNY

UMĚNÍ, KNIŽNÍ KULTURA A KNIHOVNY

1. Umění a knižní kultura

- Dekret presidenta republiky č.129 Sbírky zákonů a nařízení republiky Československé ze dne 22. října 1945, o státním orchestru Česká filharmonie
č. 129/1945 Sb.
- Zákon o některých druzích podpory kultury a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění zákona č. 227/2009 Sb.
č. 203/2006 Sb.

2. Neperiodický tisk

- Zákon o neperiodických publikacích, ve znění zákona č. 320/2002 Sb. a zákona č. 142/2012 Sb.
č. 37/1995 Sb.
- Vyhláška Ministerstva kultury, kterou se provádí některá ustanovení zákona č. 37/1995 Sb., o neperiodických publikacích, ve znění vyhlášky č.

156/2003 Sb.
č. 252/1995 Sb.

3. Knihovny

- Zákon o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon), ve znění zákona č. 1/2005 Sb., zákona č. 216/2006 Sb., zákona č. 341/2006 Sb., zákona č. 227/2009 Sb. a zákona č. 281/2009 Sb. a zákona č. 142/2012 Sb.
č. 257/2001 Sb.
- Vyhláška ministerstva kultury k provedení zákona č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon)
č. 88/2002 Sb.
- Nařízení vlády, kterým se stanoví pravidla poskytování dotací na podporu knihoven, ve znění nařízení vlády č. 235/2005 Sb. a nařízení vlády č. 113/2013 Sb.
č. 288/2002 Sb.

STÁTNI PAMÁTKOVÁ PÉČE

1. Základní právní předpisy týkající se památkové péče

- Zákon ČNR o státní památkové péči, ve znění zákona ČNR č. 425/1990 Sb., zákona ČNR č. 242/1992 Sb., zákona č. 361/1999 Sb., zákona č. 122/2000 Sb., zákona č. 132/2000 Sb., zákona č. 146/2001 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 18/2004 Sb., zákona č. 186/2004 Sb., zákona č. 1/2005 Sb., zákona č. 3/2005 Sb., a nálezů Ústavního soudu vyhlášeného pod č. 240/2005 Sb., zákona č. 186/2006 Sb., zákona č. 203/2006 Sb., zákona č. 158/2007 Sb., zákona č. 124/2008 Sb., zákona č. 189/2008 Sb., zákona č. 307/2008 Sb., zákona č. 223/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 124/2011 Sb., zákona č. 142/2012 Sb. a zákona č. 303/2013

Sb.

č. 20/1987 Sb.

- Vyhláška ministerstva kultury ČSR, kterou se provádí zákon České národní rady č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění vyhlášky Ministerstva kultury č. 139/1999 Sb. a vyhlášky č. 538/2002 Sb.
č. 66/1988 Sb.

- Zákon o sídle Parlamentu České republiky
č. 59/1996 Sb.

- Vyhláška, kterou se stanoví obsah a náležitosti plánu území s archeologickými nálezy
č. 187/2007 Sb.

- Vyhláška, kterou se stanoví náležitosti a obsah plánu ochrany památkových rezervací a památkových zón
č. 420/2008 Sb.

2. Národní kulturní památky

- Nařízení vlády ČR o prohlášení Břevnovského kláštera za národní kulturní památku, ve znění nařízení vlády č. 171/1998 Sb.
č. 111/1991 Sb.

- Nařízení vlády ČR o zrušení prohlášení některých kulturních památek za národní kulturní památky
č. 112/1991 Sb.

- Nařízení vlády ČR o změně prohlášení některých kulturních památek za národní kulturní památky, ve znění nařízení vlády č. 171/1998 Sb.
č. 404/1992 Sb.

- Nařízení vlády o prohlášení a zrušení prohlášení některých kulturních památek za národní kulturní památky, ve znění nařízení vlády č. 171/1998 Sb., nařízení vlády č. 336/2002 Sb. a nařízení vlády č. 422/2005 Sb.
č. 262/1995 Sb.

- Nařízení vlády o podmínkách ochrany národní kulturní památky sídla Parlamentu České republiky
č. 182/1996 Sb.

- Nařízení vlády o vymezení některých kulturních památek a o změně a doplnění některých právních předpisů
č. 171/1998 Sb.

- Nařízení vlády o prohlášení a zrušení prohlášení některých kulturních památek za národní kulturní památky ve znění nařízení vlády č. 51/2010 Sb.
č. 147/1999 Sb.

- Nařízení vlády o prohlášení a zrušení prohlášení některých kulturních památek za národní kulturní památky
č. 132/2001 Sb.

- Nařízení vlády o prohlášení a zrušení prohlášení některých kulturních památek za národní kulturní památky, ve znění nařízení vlády č. 422/2005 Sb. a nařízení vlády č. 94/2014 Sb.
č. 337/2002 Sb.

- Nařízení vlády o prohlášení Horského hotelu a televizního vysílače Ještěd u Liberce a některých movitých kulturních památek za národní kulturní památky a o změně některých dalších předpisů
č. 422/2005 Sb.

- Nařízení vlády o prohlášení některých kulturních památek za národní kulturní památky
č. 170/2008 Sb.

- Nařízení vlády o prohlášení některých kulturních památek za národní kulturní památky
č. 50/2010 Sb.

- Nařízení vlády o prohlášení některých kulturních památek za národní kulturní památky
č. 106/2014 Sb.

- Nařízení vlády o prohlášení některých kulturních památek za národní kulturní památky
č. 182/2015 Sb.
3. Památkově chráněná území
- Nařízení vlády ČR o chráněné oblasti Pražského hradu
č. 55/1954 Sb.
 - Nařízení vlády ČSR o památkové rezervaci v hlavním městě Praze
č. 66/1971 Sb.
 - Nařízení vlády ČSR o prohlášení území historických jader měst Kolína, Plzně, Brna, Lipníku nad Bečvou za památkové rezervace
č. 54/1989 Sb.
 - Nařízení vlády ČR o prohlášení území historického jádra města Františkovy Lázně a území pevnosti Terezín za památkovou rezervaci
č. 443/1992 Sb.
 - Vyhláška ministerstva kultury ČR o prohlášení území bojiště u Slavkova za památkovou zónu
č. 475/1992 Sb.
 - Vyhláška ministerstva kultury ČR o prohlášení území historických jader vybraných měst za památkové zóny, ve znění vyhlášky Ministerstva kultury č. 251/1995 Sb.
č. 476/1992 Sb.
 - Vyhláška ministerstva kultury ČR o prohlášení lednicko-valtického areálu na jižní Moravě za památkovou zónu
č. 484/1992 Sb.
 - Nařízení vlády o prohlášení území ucelených částí vybraných měst a obcí s dochovanými soubory lidové architektury za památkové rezervace
č. 127/1995 Sb.
 - Vyhláška Ministerstva kultury o prohlášení území historických jader vybraných obcí a jejich částí za památkové zóny
č. 249/1995 Sb.
 - Vyhláška Ministerstva kultury o prohlášení území historických jader vybraných měst a jejich částí za památkové zóny
č. 250/1995 Sb.
 - Vyhláška Ministerstva kultury o prohlášení území vybraných částí krajinných celků za památkové zóny, ve znění vyhlášky č. 158/2002 Sb.
č. 208/1996 Sb.
 - Vyhláška Ministerstva kultury o prohlášení území vybraných částí krajinných celků za památkové zóny.
č. 157/2002 Sb.
 - Vyhláška o prohlášení území s historickým prostředím ve vybraných městech a obcích za památkové zóny a určování podmínek pro jejich ochranu
č. 108/2003 Sb.
 - Vyhláška o prohlášení území s historickým prostředím ve vybraných obcích a jejich částech za památkové zóny a určení podmínek pro jejich ochranu
č. 413/2004 Sb.
 - Opatření obecné povahy o prohlášení části krajinného celku -území Hornické kulturní krajiny Abertamy – Horní Blatná – Boží Dar za památkovou zónu, které nabylo účinnosti dne 8. února 2014
č. 1/2014
 - Opatření obecné povahy o prohlášení části krajinného celku - území Hornické kulturní krajiny Jáchymov za památkovou zónu, které nabylo účinnosti dne 7. února 2014
č. 2/2014
 - Opatření obecné povahy o prohlášení části krajinného celku - území Hornické kulturní krajiny Háj – Kovářská - Mědník za památkovou zónu, kte-

ré nabylo účinnosti dne 10. února 2014

č. 3/2014

- Opatření obecné povahy o prohlášení části krajinného celku - území Hornické kulturní krajiny Krupka za památkovou zónu, které nabylo účinnosti dne 7. února 2014

č. 4/2014

- Opatření obecné povahy o prohlášení území s historickým prostředím městské části Praha - Zbraslav za památkovou zónu, které nabylo účinnosti dne 2. května 2014

č. 5/2014

- Opatření obecné povahy o prohlášení území s historickým prostředím města Český Těšín za památkovou zónu, které nabylo účinnosti dne 2. května 2014

č. 6/2014

- Opatření obecné povahy o prohlášení části krajinného celku - území Bečovska za památkovou zónu, které nabylo účinnosti dne 15. září 2014

č. 7/2014

OCHRANA MOVITÉHO KULTURNÍHO DĚDICTVÍ, MUZEA A GALERIE

- Zákon o Národní galerii v Praze
č. 148/1949 Sb.
- Zákon o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů, ve znění zákona č. 186/2004 Sb., zákona č. 483/2004 Sb., zákona č. 203/2006 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 142/2012 Sb. a zákona č. 303/2013 Sb.
č. 122/2000 Sb.
- Vyhláška Ministerstva kultury, kterou se provádí zákon č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů, ve

znění vyhlášky č. 96/2013 Sb.

č. 275/2000 Sb.

- Zákon o prodeji a vývozu předmětů kulturní hodnoty, ve znění zákona č. 122/2000 Sb., zákona č. 80/2004 Sb. a zákona 281/2009 Sb. a zákona č. 142/2012 Sb.

č. 71/1994 Sb.

- Zákon o navrácení nezákonně vyvezených kulturních statků, ve znění zákona č. 180/2003 Sb. a zákona č. 281/2009 Sb.

č. 101/2001 Sb.

- Zákon o vývozu některých kulturních statků z celního území Evropských společenství, ve znění zákona č. 281/2009 Sb.

č. 214/2002 Sb.

HROMADNÉ SDĚLOVACÍ PROSTŘEDKY A KINEMATOGRAFIE

- Zákon o provozování rozhlasového a televizního vysílání a o změně dalších zákonů, ve znění zákona č. 309/2002 Sb., zákona č. 274/2003 Sb., zákona č. 341/2004 Sb., zákona č. 501/2004 Sb., zákona č. 626/2004 Sb., zákona č. 82/2005 Sb., zákona č. 127/2005 Sb., zákona č. 348/2005 Sb., zákona č. 235/2006 Sb., zákona č. 160/2007 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 304/2007 Sb., zákona č. 124/2008 Sb., zákona č. 384/2008 Sb., zákona č. 41/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 132/2010 Sb., zákona č. 196/2009 Sb., zákona č. 153/2010 Sb., zákona č. 302/2011 Sb., zákona č. 420/2011 Sb., zákona č. 458/2011 Sb., zákona č. 142/2012 Sb., zákona č. 275/2012 Sb., zákona č. 406/2012 Sb., zákona č. 496/2012 Sb., zákona č. 181/2014 Sb., zákona č. 250/2014 Sb. a zákona č. 79/2015 Sb.
č. 231/2001 Sb.
- Vyhláška Ministerstva kultury, kterou se vydává Seznam událostí značného společenského významu
č. 233/2001 Sb.

- Zákon ČNR o České televizi, ve znění zákona ČNR č. 36/1993 Sb., zákona č. 253/1994 Sb., zákona č. 301/1995 Sb., zákona č. 39/2001 Sb., zákona č. 231/2001 Sb., zákona č. 82/2005 Sb., zákona č. 127/2005 Sb., zákona č. 132/2010 Sb., zákona č. 153/2010 Sb. a zákona č. 302/2011 Sb. **č. 483/1991 Sb.**
- Zákon ČNR o Českém rozhlasu, ve znění zákona ČNR č. 36/1993 Sb., zákona č. 253/1994 Sb., zákona č. 301/1995 Sb., zákona č. 135/1997 Sb., zákona č. 192/2002 Sb., zákona č. 127/2005 Sb., zákona č. 196/2009 Sb. a zákona č. 79/2015 Sb. **č. 484/1991 Sb.**
- Zákon ČNR o České tiskové kanceláři **č. 517/1992 Sb.**
- Zákon o zrušení Československého rozhlasu, Československé televize a Československé tiskové kanceláře **č. 597/1992 Sb.**
- Zákon ČNR o některých opatřeních v oblasti rozhlasového a televizního vysílání **č. 36/1993 Sb.**
- Zákon o rozhlasových a televizních poplatcích a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 112/2006 Sb., zákona č. 235/2006 Sb., zákona č. 304/2007 Sb., zákona č. 7/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona 132/2010 Sb. a zákona č. 302/2011 Sb. **č. 348/2005 Sb.**
- Vyhláška ministerstva kultury o způsobilosti k promítání 35 mm filmů **č. 121/1954 Ú. I.**
- Zákon o některých podmínkách výroby, šíření a archivování audiovizuálních děl, o změně a doplnění některých zákonů a některých dalších předpisů, ve znění zákona č. 40/1995 Sb., zákona č. 121/2000 Sb., zákona č. 132/2000 Sb., zákona č. 499/2004 Sb., zákona č. 249/2006 Sb., zákona č. 130/2008 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 142/2012 Sb. a zákona č. 496/2012 Sb. **č. 273/1993 Sb.**
- Zákon o právech a povinnostech při vydávání periodického tisku a o změně některých dalších zákonů (tiskový zákon), ve znění zákona č. 302/2000 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 142/2012 Sb. a zákona č. 305/2013 Sb. **č. 46/2000 Sb.**
- Zákon o audiovizuálních mediálních službách na vyžádání ve znění zákona č. 302/2011 Sb. a zákona č. 142/2012 Sb. **č. 132/2010 Sb.**
- Vyhláška o některých charakteristikách zvukové složky reklam, teleshoppingu a označení sponzora v televizním vysílání a o způsobu měření hlasitosti zvukové složky reklam, teleshoppingu a označení sponzora v televizním vysílání **č. 122/2013 Sb.**
- Zákon o audiovizuálních dílech a podpoře kinematografie a o změně některých zákonů (zákon o audiovizu) **č. 496/2012 Sb.**

PROVÁDĚNÍ AUTORSKÉHO ZÁKONA

- Zákon o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění zákona č. 81/2005 Sb., zákona č. 61/2006 Sb., zákona č. 186/2006 Sb., zákona č. 216/2006 Sb., zákona č. 168/2008 Sb., zákona č. 41/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 153/2010 Sb., zákona č. 424/2010 Sb., zákona č. 420/2011 Sb., zákona č. 375/2011 Sb., zákona č. 18/2012 Sb., zákona č. 496/2012 Sb., zákona č. 156/2013 Sb., zákona č. 303/2013 Sb., zákona č. 64/2014 Sb., a zákona č. 228/2014 Sb., zákona č. 355/2014 Sb. a zákona č.

356/2014 Sb.

č. 121/2000 Sb.

- Zákon o hromadné správě autorských práv a práv autorskému právu příbuzných a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění zákona č. 121/2000 Sb.
č. 237/1995 Sb.
- Vyhláška, kterou se zrušují některé vyhlášky Ministerstva kultury
č. 386/2000 Sb.
- Vyhláška, kterou se stanoví typy přístrojů k zhotovování rozmnoženin, typy nenahraných nosičů záznamů a výše paušálních odměn, ve znění vyhlášky č. 408/2008 Sb.
č. 488/2006 Sb.

CÍRKVE A NÁBOŽENSKÉ SPOLEČNOSTI

- Zákon o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů (zákon o církvích a náboženských společnostech), ve znění nálezu Ústavního soudu vyhlášeného pod č. 4/2003 Sb., zákona č. 562/2004 Sb., zákona č. 495/2005 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 129/2008 Sb., zákona č. 41/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 375/2011 Sb., zákona č. 420/2011 Sb., zákona č. 428/2012 Sb. a zákona č. 303/2013 Sb.
č. 3/2002 Sb.
- Vyhláška Ministerstva kultury, kterou se provádí zákon č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů (zákon o církvích a náboženských společnostech), ve znění vyhlášky č. 547/2006 Sb. a vyhlášky č. 412/2013 Sb.
č. 232/2002 Sb.

- Vyhláška, kterou se mění vyhláška Ministerstva kultury č. 232/2002 Sb., kterou se provádí zákon č. 3/2002 Sb., o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů (zákon o církvích a náboženských společnostech), ve znění vyhlášky č. 547/2006 Sb.
č. 412/2013 Sb.
- Zákon o úpravě některých majetkových vztahů řeholních řádů a kongregací a arcibiskupství olomouckého, ve znění zákona č. 338/1991 Sb.
č. 298/1990 Sb.
- Zákonné opatření předsednictva ČNR o působnosti orgánu České republiky při provádění zákona o úpravě některých majetkových vztahů řeholních řádů a kongregací a arcibiskupství olomouckého
č. 307/1990 Sb.

FINANCOVÁNÍ KULTURY

- Zákon ČNR o Státním fondu kultury České republiky, ve znění zákona č. 482/2004 Sb., zákona č. 342/2006 Sb., zákona č. 424/2010 Sb., zákona č. 465/2011 Sb. a zákona č. 239/2012 Sb.
č. 239/1992 Sb.
- Zákon o některých druzích podpory kultury a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění zákona č. 227/2009 Sb.
č. 203/2006 Sb.
- Zákon o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi a o změně některých zákonů (zákon o majetkovém vyrovnání s církvemi a náboženskými společnostmi), ve znění nálezu Ústavního soudu vyhlášeného pod č. 177/2013 Sb.
č. 428/2012 Sb.
- Vyhláška o stanovení vzoru formuláře pro předkládání údajů z účetnictví o věcech vydaných podle zákona o majetkovém vyrovnání s církvemi a

náboženskými společnostmi

č. 383/2013 Sb.

- Sdělení Ministerstva kultury o uzavření smluv o vypořádání mezi Českou republikou a Apoštolskou církví, Církví adventistů sedmého dne, Církví bratrskou, Církví československou husitskou, Církví řeckokatolickou, Církví římskokatolickou, Českobratrskou církví evangelickou, Evangelickou církví augsburského vyznání v České republice, Evangelickou církví metodistickou, Federací židovských obcí v České republice, Jednotou bratrskou, Luterskou evangelickou církví a. v. v České republice, Náboženskou společností českých unitářů, Pravoslavnou církví v českých zemích, Slezskou církví evangelickou augsburského vyznání a Starokatolickou církví v České republice
č. 55/2013 Sb.

VĚCI VŠEOBECNÉ A ORGANIZAČNĚ SPRÁVNÍ

- Zákon ČNR o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy ČSR, ve znění pozdějších předpisů.
č. 2/1969 Sb.
- Zákon ČNR, kterým se zrušují některé právní předpisy z odvětví kultury
č. 165/1992 Sb.
- Nařízení vlády o oceněních v oblasti kultury, udělovaných Ministerstvem kultury, ve znění nařízení vlády č. 98/2006 Sb., nařízení vlády č. 126/2009 Sb. a nařízení vlády č. 26/2015 Sb.
č. 5/2003 Sb.

Další zákony

- Zákon **č. 106/1999 Sb.**, o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů
- Nařízení vlády **č. 364/1999 Sb.**, kterým se upravuje součinnost orgánů státní správy s obcemi při zajišťování povinností obcí podle zákona **č. 106/1999 Sb.**, o svobodném přístupu k informacím
- Usnesení vlády **č. 875/2000** z 6.9.2000 o Metodickém pokynu ke sjednocení postupu orgánů veřejné správy při zajištění práva fyzických a právnických osob na poskytnutí informací podle zákona **č. 106/1999 Sb.**, o svobodném přístupu k informacím
- Zákon **č. 365/2000 Sb.**, o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů

PŘÍLOHA P II: DOTAZNÍKOVÝ FORMULÁŘ PRO ZAMĚSTNANCE ZÁMKU STRÁŽNICE

Vážení zaměstnanci,
prosím o vyplnění následujícího dotazníku, který se vztahuje k návštěvnosti zámku Strážnice, jeho propagaci a vlivu na cestovní ruch regionu. Vámi poskytnuté údaje budou zpracovány jako podklady k diplomové práci a napomohou ke zvýšení atraktivnosti zámku.

Děkuji ta vyplnění dotazníku i Váš čas.

Ivana Dekařová

Jsem spokojen se stávajícím využitím zámku?

- ano
- ne
- jiná (doplňte důvod)

Které služby by dle Vás bylo možné nabízet na zámku Strážnice?

- svatby
- kulturní akce (vítání sezóny, středověké odpoledne apod.)
- tematické prohlídky (noční, velikonoční apod.)
- jiná (napište Váš typ)

Jak jste spokojený s nabídkou zámku z hlediska konkurence? (1 hvězda - málo spokojený, 5 hvězd - velmi spokojený. Myšleno je zdali zámek plně konkuruje nabídkou svému okolí (Milotice, Lednicko-valtický areál)

1 2 3 4 5

Jak jste spokojený s dosavadním využitím zámku pro návštěvníky? (1 hvězda - málo spokojený, 5 hvězd - velmi spokojený. Myšleno z hlediska využití pro návštěvníky - historické prostory, akce, zázemí apod)

1 2 3 4 5

Jak jste spokojený s propagací zámku? (1 hvězda – málo spokojený, 5 hvězd – velmi spokojený)

1 2 3 4 5

Vstupné se mi vzhledem k nabízeným službám zdá:

- nízké
- přiměřené
- vysoké

Co bych navrhoval pro zvýšení atraktivnosti zámku?

Mohou zaměstnanci nějak více přispět k rozvoji zámku?

- ne
- ano, ale nejsem si jistý jakým způsobem
- ano, jak?

Jaký mám názor na chybějící možnost občerstvení?

Jaký je můj přínos zámku?

PŘÍLOHA P III: DOTAZNÍKOVÝ FORMULÁŘ PRO NÁVŠTĚVNÍKY ZÁMKU STRÁŽNICE

Vážení návštěvníci,
prosím Vás o vyplnění následujícího dotazníku, který se vztahuje k návštěvnosti zámku Strážnice, jeho propagaci a vlivu na cestovní ruch regionu. Vámi poskytnuté údaje budou zpracovány jako podklady k diplomové práci. Výsledky výzkumu budou také využity správou zámku a v budoucnosti napomohou vyhovět Vaším představám.

Děkuji za vyplnění dotazníku i Váš čas.
Ivana Dekařová

Jak jste se o zámku Strážnice dozvěděli?

- od přátel, rodiny
- internet
- tisk
- prospekt, leták
- turistický průvodce, mapa
- infocentrum
- jinde

Navštívil(a) jste před výletem webovou stránku týkající se zámku?

- ano
- ne

Zámek jsem navštívil(a):

- sám/sama
- s partnerem
- s rodinou/přáteli
- se skupinou

Jaký byl motiv Vaší návštěvy?

- zájem o architekturu
- zájem o historii
- volnočasové aktivity
- sběr upomínkových předmětů
- spojení návštěvy s jiným objektem/místem popř. kterým:

Jakým dopravním prostředkem jste přijel(a)?

- auto
- autobus
- vlak
- pěšky
- jiné, popř. jaké:

Cena vstupného odpovídající rozsahu služeb je:

- nízká
- přiměřená
- vysoká

Doporučili byste návštěvu zámku přátelům či rodině?

- ano
- ne

Jak jste spokojeni s úrovní služeb? (1-velmi spokojen, 5-nespokojen)

Obsah prohlídky	1	2	3	4	5
Délka prohlídky	1	2	3	4	5
Otvírací doba	1	2	3	4	5
Možnosti parkování	1	2	3	4	5
Nabídka suvenýrů	1	2	3	4	5
Možnost občerstvení	1	2	3	4	5
Sociální zařízení	1	2	3	4	5

Co se Vám na zámku Strážnice nejvíce líbilo/nelíbilo a navrhl/a byste nějaké zlepšení?

Pohlaví:

- muž
- žena

Jaký je Váš věk?

- 0 – 17 let
- 18 – 59 let
- 60 a více let

Nejvyšší dokončené vzdělání:

- ZŠ
- SŠ bez maturity
- SŠ s maturitou
- VOŠ
- VŠ

Místo bydliště (kraj):

PŘÍLOHA P IV: ZÁMEK STRÁŽNICE

Letecký pohled na zámek Strážnice a přilehlý park

Budova zámku ve Strážnici (vpravo nerekonstruovaná část)

Interiéry zámku, expozice hudebních nástrojů

